

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie II./2016
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 273/2012
populárny názov	Rozpor reštrukturalizačného plánu so spoločným záujmom veriteľov
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Úloha súdu je aktívna a každý účastník plánu – vrátane tých, ktorí boli na schvaľovacej schôdzi prehlasovaní – má právo na ochranu súdom pred dôsledkami plánu, ktorý je v podstatnom rozpore so spoločnými záujmami veriteľov.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ v druhom rade je veriteľom obchodnej spoločnosti ZEPRIS s. r. o., Rovinka 324 (ďalej len „slovenský ZEPRIS“ alebo „úpadca“), ktorej zamestnancom bol v čase podania sťažnosti sťažovateľ v 3. rade. Jediným spoločníkom slovenského ZEPRIS-u je obchodná spoločnosť Pfeiffer GmbH, Lilienthalstrasse 33, Kassel, Spolková republika Nemecko. Táto spoločnosť bola až do decembra 2010 jediným spoločníkom v obchodnej spoločnosti ZEPRIS s. r. o., Praha, Česká republika (ďalej len „český ZEPRIS“), t.j. jediným spoločníkom sťažovateľa v 1. rade. Na účely financovania svojej podnikateľskej činnosti uzavrel slovenský ZEPRIS s bankou úverovú zmluvu z 26. marca 2007 a na zabezpečenie záväzku slovenský ZEPRIS uzavrel s tou istou bankou aj tri záložné zmluvy. Zmluvou o dielo z 2. augusta 2006 sa slovenský ZEPRIS zaviazal zhotoviť pre objednávateľa – obchodnú spoločnosť SUCHÉ MIESTO s. r. o., Obchodná 4, Bratislava (ďalej len „Suché Miesto“), určité stavby. Keďže slovenský ZEPRIS ako zhotoviteľ diela sa dostal do omeškania, resp. objednávateľ mal výhradu ku kvalite diela, uplatnilo si Suché Miesto 26. marca 2008 žalobou na Rozhodcovskom súde Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave voči slovenskému ZEPRIS-u nároky v celkovej konečnej výške viac než 430 000 € s príslušenstvom z titulu nákladov na odstránenie vytýkaných nedostatkov. Rozhodcovský súd rozhodcovským rozsudkom z 30. novembra 2010 žalobe čiastočne vyhovel a zaviazal slovenský ZEPRIS zaplatiť Suchému Miestu približne 350 000 € s príslušenstvom. Slovenský ZEPRIS sa následne žalobou domáhal zrušenia tohto rozhodcovského rozsudku a žiadal aj odložiť jeho vykonateľnosť. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) uznesením z januára 2011 a (po jeho zrušení odvolacím súdom) uznesením z 3. mája 2011 vykonateľnosť odložil, Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) však uznesením z 30. júna 2011 návrh na odklad vykonateľnosti s konečnou platnosťou zamietol.

Po vydaní uvedeného rozhodcovského rozsudku, ale pred konečným rozhodnutím o odklade vykonateľnosti uzavrel slovenský ZEPRIS 25. januára 2011 zmluvu o pôžičke, tentoraz s českým ZEPRIS-om. Na jej základe sa český ZEPRIS zaviazal poskytnúť slovenskému ZEPRIS-u jednú sumu 1,2 milióna € a jednú ďalšiu 800 000 € na požiadanie. Súčasne s touto zmluvou slovenský ZEPRIS uzavrel s českým ZEPRIS-om záložnú zmluvu, na základe ktorej zriadil na zabezpečenie uvedenej pohľadávky záložné právo na peňažné pohľadávky voči dodávateľom a odberateľom, na pohľadávky z bankových účtov, na vrátenie zálohy, ktorú slovenský ZEPRIS poskytol financujúcej banke, na verejnoprávne pohľadávky (preplatky na daniach a pod.), na hotové peniaze a ceniny a na samostatné hnuťelné veci (vrátane tých, ktoré budú nadobudnuté v budúcnosti).

Dňa 26. januára 2011 slovenský ZEPRIS vyplatil svojej spoločnosti Pfeiffer GmbH ako svojmu jedinému spoločníkovi na základe jeho vlastného rozhodnutia podiel na zisku z minulých období vo výške 1 050 000 €.

Už 18. júla 2011 podal slovenský ZEPRIS okresnému súdu návrh na povolenie svojej reštrukturalizácie. Spoločnosť poukázala na to, že v reštrukturalizácii bude možné vyššie uspokojenie veriteľov než v konkurze.

Súčasťou návrhu bol reštrukturalizačný posudok, v ktorom reštrukturalizačný správca odporučil reštrukturalizáciu slovenského ZEPRIS-u. Podľa obsahu posudku správca nepovažoval spoločnosť Suché Miesto za riadneho veriteľa spoločnosti, ale len za tzv. podsúvahového, teda ktorého pohľadávka nebola zohľadňovaná v súvahe slovenského ZEPRIS-u, naopak, pohľadávku českého ZEPRIS-u (v sume 1 269 606,04 €) uznal za riadnu pôžičku prevzatú v súvislosti s podnikateľskou činnosťou a za lepších podmienok než bankové pôžičky. Správca v posudku dospel k záveru, že slovenský ZEPRIS nie je predĺžený, ale je k 31. máju 2011 platobne neschopný.

Okresný súd uznesením z 2. augusta 2011 reštrukturalizáciu slovenského ZEPRIS-u povolil.

Už 9. augusta 2011 bolo okresnému súdu zo strany Suchého Miesta doručené podanie, v ktorom Suché Miesto uviedlo, že bolo presvedčené, že slovenský ZEPRIS nechce uspokojiť ich priznaný nárok, že nespĺňa podmienky na povolenie reštrukturalizácie, že znižovanie majetku bolo cieľové a úmyselné a že podaný návrh je špekulatívny.

V ďalšom podaní podanom okresnému súdu 8. septembra 2011 Suché Miesto opätovne nesúhlasilo s povolením reštrukturalizácie. Hospodárske problémy slovenského ZEPRIS-u Suché Miesto spochybňovalo aj na základe toho, že 26. januára 2011 došlo k výplatu podielu na zisku jedinému spoločníkovi, a tento úkon považovalo v prípadnom konkurze za odporovateľný. Rovnako za odporovateľnú považovalo Suché Miesto aj pôžičku od českého ZEPRIS-u a jej zabezpečenie, keďže mali za následok zníženie možnosti uspokojenia iných veriteľov.

Suché Miesto si svoju pohľadávku v celkovej sume približne 1,02 mil. € v reštrukturalizácii slovenského ZEPRIS-u riadne prihlásilo, správca však jeho pohľadávku poprel. V podaní z 30. septembra 2011 však žiadalo správcu, aby poprel aj ďalšie pohľadávky a odporoval niektorým úkonom:

Predovšetkým mal správca poprieť pohľadávku českého ZEPRIS-u zo zmluvy o pôžičke z 25. januára 2011 a jej zabezpečenie, pretože ide o odporovateľné právne úkony. Český ZEPRIS bol totiž spriaznenou osobou slovenského ZEPRIS-u (ten istý jediný, resp. majoritný spoločník), pôžička bola poskytnutá deň pred výplatou podielu na zisku zo strany slovenského ZEPRIS-u a prvá časť pôžičky sa stala splatnou okamihom poskytnutia, keďže v tom čase boli splnené podmienky okamžitej splatnosti, čím spôsobila úpadok.

Za odporovateľné považovalo Suché Miesto napríklad aj vyplatenie podielu na zisku spoločníkovi slovenského ZEPRIS-u 26. januára 2011, keďže spoločnosť Pfeiffer GmbH je jeho spriaznenou osobou, v tom čase existovali záväzky voči iným veriteľom (napr. voči Suchému Miestu) a bez jeho vyplatenia by sa slovenský ZEPRIS nestal platobne neschopným.

Reštrukturalizačný správca vo vyjadrení z 12. októbra 2011 Suché Miesto informoval, že jeho podnetu nevyhovel. Z dokladov pripojených k prihláškam českého ZEPRIS-u bolo podľa neho zrejmé, že prihlásené pohľadávky (pôžičky) boli slovenskému ZEPRIS-u poskytnuté, preto nebolo možné spochybniť ich oprávnenosť, a povaha tohto úkonu vylučovala ukrátenie iných veriteľov.

	<p>Odporovať právnym úkonom je možné len v konkurze, správcom v reštrukturalizácii takéto právo nepatrí.</p> <p>Dňa 12. októbra 2011 sa konala prvá schôdza veriteľov slovenského ZEPRIS-u, na ktorej sa zúčastnili veritelia s celkovým počtom 1 987 827 hlasov, medzi nimi najmä český ZEPRIS s počtom hlasov 1 534 423. Na schôdzi sa zúčastnil zástupca Suchého Miesta, ktorému však kvôli popretiu jeho pohľadávky nepatrili ani jeden hlas, pričom pokiaľ by k popretiu nedošlo, patrilo by mu celkom 1 019 377 hlasov. Na schôdzi došlo okrem iného k voľbe veriteľského výboru, do ktorého boli zvolení český ZEPRIS a ďalšie dve spoločnosti, vždy viac než 95 % väčšinou prítomných hlasov.</p> <p>Následne bol vypracovaný návrh reštrukturalizačného plánu slovenského ZEPRIS-u, ktorý bol predložený na schválenie veriteľským orgánom a súdu.</p> <p>Veriteľský výbor o návrhu reštrukturalizačného plánu rokoval 4. novembra 2011 za prítomnosti všetkých svojich členov, ktorí sa jednomyselne uzniesli na jeho schválení a odporučení pre schôdzu veriteľov, aby ho tiež schválila. Na schvaľovacej schôdzi veriteľov, ktorá sa konala 30. novembra 2011, všetci prítomní veritelia všetkými hlasmi hlasovali za prijatie plánu, ktorý bol predložený.</p> <p>Spoločnosť Suché Miesto doručila 9. decembra 2011 okresnému súdu podnet na zamietnutie reštrukturalizačného plánu úpadcu z dôvodu, že plán je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov, keďže poskytuje nižšiu mieru uspokojenia než konkurz.</p> <p>Okresný súd uznesením z 13. decembra 2011 plán zamietol. V jeho odôvodnení uviedol, že má za to, že plán je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov, nakoľko reštrukturalizačný plán, ktorý predložil dlžník súdu na potvrdenie poskytuje veriteľom významne nižšiu mieru uspokojenia, ako by dosiahli v konkurze.</p> <p>Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal slovenský ZEPRIS ako predkladateľ reštrukturalizačného plánu odvolanie, v ktorom navrhol jeho zmenu v zmysle potvrdenia reštrukturalizačného plánu.</p> <p>Uznesením krajského súdu zo 7. februára 2012 bolo napadnuté uznesenie okresného súdu z 13. decembra 2011 potvrdené. V jeho odôvodnení krajský súd uviedol, že sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa v tom, že plán je podľa § 154 ods. 1 písm. d/ ZKR (konkurzný zákon, pozn.) v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov, nakoľko plán všeobecne poskytuje veriteľom nižšiu mieru uspokojenia, ako by dosiahli v konkurze. Odvolací súd dospel k záveru, že v rámci konkurzu možno predpokladať významne vyššiu mieru uspokojenia veriteľov ako predpokladá plán, najmä vzhľadom na skutočnosť, že podľa novej právnej úpravy (zákon č. 348/2011 Z. z.) účinnej od 1. 1. 2012 spriaznený zabezpečený veriteľ, ktorý vystupoval v predmetnej reštrukturalizácii, bude mať v následnom konkurze, ktorý sa bude viesť vzhľadom na prechodné ustanovenia podľa novej právnej úpravy (§ 206a ZKR), podriadené postavenie (§ 95 ods. 3 ZKR v spojení s § 9 ZKR), čím sa zásadným spôsobom zvýši uspokojenie nezabezpečených veriteľov.</p> <p>Už 29. februára 2012 okresný súd uznesením zastavil reštrukturalizačné konanie a na slovenský ZEPRIS vyhlásil konkurz.</p> <p>Proti uzneseniu krajského súdu zo 7. februára 2012, ako aj proti naň nadväzujúcemu uzneseniu okresného súdu z 29. februára 2012 smeruje sťažnosť sťažovateľov, ktorí namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov konania zaručeného v čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd konštatoval, že námietky sťažovateľov v podstatných častiach nesmerujú proti porušeniu vyššie uvedených práv postupom okresného súdu alebo krajského súdu pred vydaním napadnutých uznesení, ale v podstate proti obsahom (odôvodnením) oboch uznesení, ktoré sú podľa nich arbitrárne, resp. v ktorých oba sudy vykladajú konkurzný zákon v nesúlade s ústavou.</p> <p>Prvú samostatnú kategóriu tvoria námietky, ktorých podstatou je výčitka, že krajský súd nereagoval na argumenty úpadcu obsiahnuté v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 13. decembra 2011.</p> <p>Obsahom práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je predovšetkým právo na riadne, teda príslušným procesným predpisom</p>

zodpovedajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré reaguje na podstatné argumenty účastníka – sťažovateľa. Ústavný súd však v tejto súvislosti pripomenul svoju judikatúru, podľa ktorej možno sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy namietat' zásadne len porušenie vlastného práva, nie práva iného. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia odpoveďou na podstatné argumenty svedčí ale tomu účastníkovi, ktorý tieto argumenty v konaní pred všeobecným súdom predniesol. Jedine tento účastník tak môže podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietat', že mu na ne nebola daná odpoveď a že tým došlo k porušeniu jeho základného práva uvedeného v tomto článku ústavy. Naopak, účastník súdneho konania v zásade nemôže namietat', že iný účastník nedostal odpoveď na svoje argumenty, pretože je vecou tohto iného účastníka, či dané odpovede bude považovať za dostačujúce alebo nie a či v nich bude vidieť porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo nie.

V prerokúvanej veci uznesenie okresného súdu z 13. decembra 2011 napadol odvolaním jedine úpadca, ktorý bol predkladateľom plánu. Sťažovatelia neboli ani osobami oprávnenými podať odvolanie, pretože nie sú navrhovateľmi reštrukturalizačného plánu, ani neboli okresným súdom vyzvaní na podanie vyjadrenia k odvolaniu úpadcu, ani takéto vyjadrenie nepodali z vlastnej iniciatívy. Za týchto okolností však podľa názoru ústavného súdu sťažovatelia nemôžu napádať uznesenie krajského súdu zo 7. februára 2012 na tom základe, že nedostatočne reaguje na argumenty uvedené v odvolaní, pretože na takéto odvolanie neboli oprávnení a v ňom uplatnené argumenty nie sú ich argumentmi, v dôsledku čoho im ani nevzniklo právo, aby na ne krajský súd reagoval.

Následne ústavný súd pristúpil k vyhodnoteniu ďalšej námietky sťažovateľov týkajúcej sa aplikácie neúčinného právneho predpisu.

Podľa ustanovenia § 206a ods. 1 konkurzného zákona sa konania začaté pred 1. januárom 2012 dokončia podľa doterajších predpisov. *A contrario* teda platí, že konanie začaté od účinnosti zákona č. 348/2011 Z. z., teda od 1. januára 2012, sa budú spravovať ustanoveniami konkurzného zákona v znení účinnom od 1. januára 2012. Ústavný súd pritom už vo svojej judikatúre vyslovil, že pojem „konania začaté“ možno vykladať aj tak, že sa ním rozumie každé jednotlivé konanie začaté podľa konkurzného zákona, hoci aj súvisiace s iným konaním, ktoré sa začalo pred 1. januárom 2012. Podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať za ústavne nekonformný ani arbitrárny právny názor krajského súdu, podľa ktorého sa aj na konkurzné konanie, ktoré bolo začaté po 31. decembri 2011 ako dôsledok zamietnutia reštrukturalizačného plánu v reštrukturalizačnom konaní začatom pred 1. januárom 2012, použijú ustanovenia konkurzného zákona účinné od 1. januára 2012. Napriek svojej súvislosti sú totiž reštrukturalizačné konania, ktoré boli zastavené v dôsledku zamietnutia reštrukturalizačného plánu súdom, a následne začaté konkurzné konania samostatnými konaniami. Keďže krajský súd vo veci rozhodoval 7. februára 2012 a k začatiu konkurzného konania v zmysle § 154 ods. 3 konkurzného zákona mohlo dôjsť až po doručení (a právoplatnosti) jeho uznesenia, mohol krajský súd racionálne vychádzať z toho, že nové konkurzné konanie nebolo začaté pred 1. januárom 2012 a bude sa naň vzťahovať až úprava účinná od tohto dátumu.

V takomto konaní sa potom bude aplikovať aj ustanovenie § 95 ods. 3 konkurzného zákona, podľa ktorého sa pohľadávka, ktorá patrí alebo patrila veriteľovi, ktorý je alebo bol spriaznený s úpadcom, uspokojí ako podriadená pohľadávka, teda až z výťažku, ktorý zvýšil po uspokojení ostatných nezabezpečených veriteľov.

Na základe uvedených dôvodov nepovažoval ústavný súd za dôvodnú námietku sťažovateľov, že výklad krajského súdu, že sa na v konkurznom konaní voči úpadcovi má aplikovať konkurzný zákon v znení účinnom od 1. januára 2012, je ústavne neakceptovateľný.

Ďalšia skupina námietok sťažovateľov smeruje proti záveru okresného súdu a krajského súdu, podľa ktorého je reštrukturalizačný plán v rozpore so spoločným záujmom veriteľov. Pritom sa sťažovatelia odvolávajú na právne závery ústavného súdu vyslovené v náleze sp. zn. I. ÚS 200/2011, z ktorého má údajne vyplývať, že súd nemôže rozhodnúť o spoločnom záujme veriteľov v rozpore s ich vôľou vyjadrenou v hlasovaní.

Ústavný súd uviedol, že podstata veci riešenej pod sp. zn. I. ÚS 200/2011 je odlišná, ba možno povedať presne opačná ako prípad sťažovateľov. V danom

prípade reštrukturalizačný plán formálne predpokladal rovnaké uspokojenie všetkých veriteľov, súd ho však zamietol preto, že vyhlásenie konkurzu by pre jedného z nich (banku) bolo výhodnejšie. V tu prerokovanej veci je však, naopak, zrejmé, že reštrukturalizačný plán nepredpokladá rovnaké uspokojenie všetkých veriteľov. Z jeho obsahu totiž vyplýva, že tento predpokladá 100 % uspokojenie len u jedného podstatného účastníka, a to českého ZEPRIS-u do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky 1,5 mil. €. Všetky ostatné pohľadávky nezabezpečených veriteľov majú byť uspokojené v rozsahu 5 %. Správca tak vytvoril pre zabezpečeného veriteľa (český ZEPRIS) osobitnú hlasovaciu skupinu, ktorá bude uspokojená dvadsaťnásobne viac než všetci ostatní veritelia. Krajský súd tak v prerokovanej veci nepostupoval v rozpore, ale v súlade s právnym názorom ústavného súdu vyjadreným v náleze sp. zn. I. ÚS 200/2011. Zamietnutím plánu sa totiž otvorila cesta konkurznému konaniu, v ktorom bude platiť ustanovenie § 95 ods. 3 konkurzného zákona a v ktorom tak – už len numericky – prípadne na nezabezpečených veriteľov omnoho vyššia suma, ktorá by podľa reštrukturalizačného plánu mala pripadnúť na uspokojenie pohľadávky spriazneného veriteľa – českého ZEPRIS-u.

Vzhľadom na to, že účelom konkurzu je zabezpečiť principiálnu rovnosť všetkých pohľadávok toho istého druhu, nemôže si veriteľ nárokovať ústavnoprávnu ochranu celých 100 % svojej pohľadávky voči úpadcovi. Pri uspokojovaní v konkurze je tak ako predmet vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavne chránenou hodnotou len tá časť pohľadávky, ktorá podľa výsledku konkurzu vôbec môže byť uspokojená.

Takéto nastavenie konkurzu je podľa názoru ústavného súdu v súlade s čl. 20 ods. 1 ústavy a je, ako už bolo uvedené, výrazom snahy o zabezpečenie rovnakej ochrany vlastníckeho práva k pohľadávkam u všetkých veriteľov toho istého insolventného dlžníka. Podľa názoru ústavného súdu súčasná úprava konkurzu tento účel v podstate napĺňa a poskytuje veriteľom rovnakú ústavnú ochranu ich pohľadávok (v podobe zaručenia uspokojenia ich časti vo výške konkurznej kvóty). Voči takejto úprave potom treba porovnávať výnosnosť, resp. úroveň uspokojenia dosiahnuteľnú v reštrukturalizácii.

Požiadavka na rovnosť (rovnakú ochranu) vlastníckeho práva vyplývajúca z čl. 20 ods. 1 ústavy potom vylučuje, aby len na základe rozhodnutia ostatných veriteľov (s rovnorodými pohľadávkami, teda pohľadávkami s rovnakým obsahom a ochranou) došlo k zníženiu uspokojenia niektorého veriteľa v reštrukturalizácii v porovnaní s rozsahom uspokojenia, ktoré by dosiahol v konkurze.

Ustanovenia § 151 a nasl. konkurzného zákona pritom predpokladajú ingerenciu súdu do procesu schvaľovania reštrukturalizačného plánu a dávajú mu okrem iného právo nahradiť súhlas niektorej skupiny, ale aj právo neschváliť plán z určitých dôvodov. Z existencie oboch citovaných ustanovení pritom vyplýva, že ingerencia súdu sa predpokladá aj v tom prípade, že plán predtým schválil veriteľský výbor aj schvaľovacia schôdza veriteľov, a to požadovanými väčšinami. Už z toho samotného dôvodu nemôže obstať argumentácia sťažovateľov, podľa ktorej je spoločný záujem veriteľov vždy a za každých okolností vyjadrený väčšinovým hlasovaním. Konkurzný zákon totiž v § 148 a § 154 predpokladá tak schválenie požadovanými väčšinami veriteľov, ako aj to, aby plán nebol (okrem iného) v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov (kedy by ho súd musel zamietnuť). Schválenie väčšinou tak nenahrádza druhú požiadavku a súd nie je len akýmsi registrátorom, ktorý len zaznamenáva a verifikuje hlasovanie jednotlivých skupín veriteľov. Úloha súdu je aktívna a každý účastník plánu – vrátane tých, ktorí boli na schvaľovacej schôdzi prehlasovaní – má právo na ochranu súdom pred dôsledkami plánu, ktorý je v podstatnom rozpore so spoločnými záujmami veriteľov.

Už uvedené závery vyslovil vo svojom napadnutom uznesení aj odvolací súd. Tieto jeho závery sú v súlade so závermi ústavného súdu, ako boli vyložené, v dôsledku čoho napadnuté uznesenie v tejto časti (v otázke vymedzenia spoločného záujmu veriteľov a jeho aplikácie na prerokovanú vec) nemožno v žiadnom prípade považovať za ústavne neakceptovateľné alebo neudržateľné. Okresný súd a krajský súd opodstatnene zasiahli nielen na ochranu jedného z veriteľov, ktorého (rozhodcovským rozsudkom priznaná) pohľadávka bola popretá z nejasných dôvodov, ale aj na ochranu ostatných nezabezpečených veriteľov. Z rovnakého dôvodu nemožno považovať za dôvodnú ani námietku

sťažovateľov o porušení rovnosti účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Citované ustanovenie ústavy totiž zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého, či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania.

V ďalších častiach sťažnosti sťažovateľa v podstate polemizujú s jednotlivými skutkovými, resp. právnymi závermi odvolacieho súdu, na základe ktorých tento ustálil, že reštrukturalizačný plán je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov. V tomto smere považoval ústavný súd za potrebné uviesť, že odvolací súd k tomuto výsledku dospel na základe viacerých čiastkových záverov. Pre ústavnú udržateľnosť jeho uznesenia tak ale postačí, ak je ústavne udržateľný aspoň jeden z nich, ktorý by obstál aj samostatne.

Za najvýznamnejšiu námietku ústavný súd považoval polemiku sťažovateľov so závermi krajského súdu o odporovateľnosti úkonov (zriadenia záložného práva v prospech českého ZEPRIS-u a vyplatenia podielu na zisku jedinému spoločníkovi). Krajský súd v napadnutom uznesení v podstate uzavrel, že tieto úkony možno považovať za zvýhodňujúce úkony v zmysle § 59 konkurzného zákona, pri ktorých sa nevyžaduje ukracujúci úmysel dlžníka, a aj v prípade ukracujúcich úkonov podľa § 60 konkurzného zákona by platila vyvratiteľná domnienka ukracujúceho úmyslu v prípade spriaznených osôb.

Ústavný súd tieto závery krajského súdu nepovažuje za ústavne nesúladné ani neudržateľné. V prerokúvanej veci dlžník v jeden deň uzavrel zmluvu o pôžičke so svojou spriaznenou osobou (českým ZEPRIS-om, s ktorým má toho istého jediného spoločníka, čo zakladá spriaznenosť minimálne podľa § 9 ods. 3 konkurzného zákona), ktorú zabezpečil obsiahlym záložným právom na celý svoj majetok. Následne na druhý deň bol schopný vyplatiť svojmu spoločníkovi podiel na zisku v sume len o niečo nižšej než prijatá suma pôžičky. Minimálne v prípade záložného práva ide celkom zjavne o zvýhodňujúci úkon, pretože (ako vyplýva aj z reštrukturalizačného plánu) týmto záložným právom sa mu zabezpečilo výrazne vyššie uspokojenie jeho pohľadávok než ostatným veriteľom, ktorí neboli takto zabezpečení, medzi nimi aj pohľadávky Suchého Miesta. Zároveň nemožno považovať za svojvoľný alebo arbitrárny záver okresného súdu (v podstate prevzatý krajským súdom), že práve zriadenie záložného práva k majetku slovenského ZEPRIS-u a na to nadväzujúce uspokojenie českého ZEPRIS-u v reštrukturalizačnom pláne vychádzajúce z takéhoto zabezpečenia mohlo byť onou „osobitnou výhodou“, vďaka ktorej český ZEPRIS hlasoval za predložený plán.

Obstojí však aj samotný záver krajského súdu o odporovateľnosti vyplatenia podielu na zisku ako takého. Ústavný súd vychádzal z toho, že právo spoločníka (akcionára) na podiel na zisku je podmnožinou, resp. jedným z čiastkových práv vyplývajúcich z jeho „podielu“ v zmysle § 61 ods. 1 Obchodného zákonníka. Podľa tohto ustanovenia sa „podielom“ rozumie miera účasti na čistom obchodnom imaní spoločnosti. Čistým obchodným imaním sa v zmysle § 6 ods. 3 Obchodného zákonníka rozumie obchodný majetok po odpočítaní záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním. Práve z ustanovenia § 61 ods. 1 Obchodného zákonníka však treba predovšetkým uzavrieť, že právo na podiel na zisku nemôže byť uspokojované v konkurze v rovnakom poradí, resp. za rovnakých podmienok ako práva veriteľov spoločnosti. Čistým obchodným imaním je totiž až to, čo zostane po uspokojení týchto veriteľov, voči ktorým má spoločnosť záväzky.

V prerokúvanej veci rozhodlo valné zhromaždenie (presnejšie jediný spoločník) slovenského ZEPRIS-u o rozdelení zisku v celkovej výške 1 050 000 €. Tesne predtým si pritom vzal pôžičku od českého ZEPRIS-u. Následne už k 8. februáru 2011 bola zistená jeho platobná neschopnosť na účely reštrukturalizačného posudku, kvôli ktorej slovenský ZEPRIS zistil, že je v úpadku, a požiadal o povolenie reštrukturalizácie. Takáto schéma a postup už *prima facie* naznačujú, že cieľom týchto úkonov bolo v podstate zvýhodniť jediného spoločníka slovenského ZEPRIS-u vo vzťahu k podielu na zisku. Nemožno teda vytknúť krajskému súdu, že v tomto úkone videl zvýhodňujúci právny úkon, pričom môže ísť tak o zvýhodňujúci úkon podľa § 59 ods. 1 Obchodného zákonníka (zvýhodnenie iného veriteľa – spoločnosti Pfeiffer GmbH), ako aj podľa § 59 ods. 2 Obchodného zákonníka (znevýhodnením úpadcu – odčerpaním peňazí na výplatu podielu na zisku). Taktiež mu nemožno vytknúť, ak v tomto úkone videl príčinu úpadku slovenského ZEPRIS-u, čo je vzhľadom

	<p>na blízku časovú súvislosť a výšku podielu na zisku logické. Zjavne zákonom krytý je aj záver o tom, že v týchto prípadoch zákon nevyžaduje vedomosť druhej strany o úmysle, keďže vôbec nevyžaduje ukracujúci úmysel úpadcu. Námietky sťažovateľov proti záverom krajského súdu v napadnutom uznesení tak nie sú dôvodné.</p> <p>Vzhľadom na uvedené závery ústavný súd nepovažoval za potrebné ďalej podrobne sa zaoberať zvyšnými sťažnostnými bodmi, v ktorých sa krajskému súdu vytýka, že (1) svojvoľne dospel k záveru, že hodnota pohľadávok je vyššia než je uvedená v odbornom vyjadrení, (2) nevysvetlil, ako by sa skutočné náklady konkurzu prejavili v miere uspokojenia veriteľov, a (3) chybnom uvedení sumy uspokojenia nezabezpečených veriteľov. Ide tu v podstate o polemiku nad jednotlivými skutkovými zisteniami. Ústavný súd však zdôraznil, že nie je skutkovým súdom, a do skutkových záverov všeobecných súdov je oprávnený zasahovať len vo výnimočných prípadoch. Podľa názoru ústavného súdu je uznesenie krajského súdu vo vzťahu k týmto otázkam (v jeho celkovom kontexte) pochopiteľné a zrozumiteľné.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Sťažnosti sťažovateľov nevyhoveli.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 440/2011, II. ÚS 145/08, IV. ÚS 77/02, I. ÚS 115/02, II. ÚS 4/94, IV. ÚS 35/02, III. ÚS 186/02, I. ÚS 59/97, II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, II. ÚS 191/04, mutatis mutandis II. ÚS 47/97, I. ÚS 200/2011, III. ÚS 572/2013</p> <p>Najvyšší súd USA: Case proti Los Angeles Lumber Products Co., Ltd., 308 U. S. 106 (1939), s. 114</p>
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov</p>
klúčové slová	

spisová značka	II. ÚS 455/2012
populárny názov	Spoločný záujem veriteľov v reštrukturalizačnom konaní
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	02.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Ústavný súd už uviedol, že v reštrukturalizačnom konaní, ktoré je zložito štruktúrovaným právnym procesom, je príslušný všeobecný súd zaťažený povinnosťou zistiť a odhaliť to, čo sa skrýva pod obsahom pojmu spoločný záujem veriteľov. Spoločný záujem veriteľov pri kolektívnom (spravidla postupnom, resp. neúplnom) uspokojení veriteľov v reštrukturalizácii <i>prima facie</i> nekorešponduje s individuálnymi záujmami jednotlivých veriteľov. Maximalizácia uspokojenia pohľadávok všetkých veriteľov pri spravodlivom usporiadaní vzťahov všetkých veriteľov s dlžníkom je determinantom určujúcim spoločný záujem veriteľov.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2012 doručená sťažnosť Daňového úradu Košice, Rozvojová 2, Košice (ďalej len „daňový úrad“ alebo „sťažovateľ“) a 18. júla 2012 sťažnosť Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, Vazovova 2, Bratislava (ďalej len „finančné riaditeľstvo“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou zhodne namietali porušenie základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Košice I</p>

	<p>(ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením zo 4. mája 2012, ktorým potvrdil reštrukturalizačný plán obchodnej spoločnosti (ďalej len „dlžník“) a súčasne ukončil reštrukturalizáciu dlžníka.</p> <p>K porušeniu základného práva zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 20 ústavy, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu sťažovatelia okrem iného uviedli, že okresný súd sa „vo svojom rozhodnutí... dostatočne nevysporiadal so svojou povinnosťou posúdiť súlad reštrukturalizačného plánu so spoločným záujmom veriteľov.</p> <p>K porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovatelia uviedli, že napriek tomu, že v reštrukturalizačnom konaní bola uplatnená požiadavka daňového úradu podľa európskeho práva, sa okresný súd vo svojom rozhodnutí riadne nevysporiadal so všetkými podmienkami potvrdenia reštrukturalizačného plánu, „nerešpektujúc prednosť komunitárneho práva pred vnútroštátnym právnym poriadkom...“.</p> <p>Sťažovatelia zároveň navrhli, aby ústavný súd rozhodol aj o odložení vykonateľnosti uznesenia okresného súdu zo 4. mája 2012 až do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.</p> <p>Uznesením č. k. II. ÚS 455/2012-30 z 18. októbra 2012 ústavný súd sťažnosti sťažovateľov spojil na spoločné konanie, prijal ich na ďalšie konanie a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd pri rozhodovaní o prijatých sťažnostiach vychádzal zo zistenia, že sťažovateľ – daňový úrad podal 17. decembra 2013 na exekučnom súde návrh na vykonanie exekúcie proti dlžníkovi na základe exekučného titulu podľa zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“) – rozhodnutia Komisie ES zo 16. októbra 2013 o štátnej pomoci č. SA 18211 (C 25/2005) (ex NN 21/2005). Konanie o tomto návrhu je vedené na exekučnom súde s tým, že exekučný súd povolil odklad exekúcie.</p> <p>Rovnako tak ústavný súd zistil, že uznesením č. k. III. ÚS 638/2014-20 zo 4. novembra 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť dlžníka, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 11. decembra 2013. Najvyšší súd predmetným uznesením zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21. apríla 2008 a rozsudok Okresného súdu Košice II zo 6. júla 2007 a konanie zastavil. V odôvodnení svojho uznesenia najvyšší súd poukázal na rozhodnutie Komisie zo 7. júna 2006 o štátnej pomoci C 25/2005 (ex NN 21/2005), v ktorom táto vyslovila, že štátna pomoc poskytnutá Slovenskou republikou nie je zlučiteľná so spoločným trhom. Konštatoval tiež, že prvostupňový súd nerešpektoval ustanovenia komunitárneho práva, ako ani znenie § 26 ods. 1 a 2 zákona o štátnej pomoci a nápravu neuskutočnil ani odvolací súd, preto konajúce sudy vec po právnej stránke nesprávne posúdili. Najvyšší súd ako dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa zrušil a podľa § 156 zákona o reštrukturalizácii konanie zastavil.</p> <p>Ústavný súd následne nálezom č. k. III. ÚS 638/2014-35 z 10. februára 2015 rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu z 11. decembra 2013 bolo porušené základné právo dlžníka podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd uznesenie najvyššieho súdu z 11. decembra 2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd v náleze z 10. februára 2015 dospel k záveru, že „odôvodnenie napadnutého uznesenia nekorešponduje s jeho výrokom...“, a tiež že „odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je nedostatočné, keďže najvyšší súd sa vôbec nevysporiadal s touto novovzniknutou situáciou (existenciou novšieho rozhodnutia Komisie, pozn.), ktorá podľa názoru ústavného súdu je podstatná pre rozhodnutie najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní“.</p> <p>1. K namietanému porušeniu základných práv finančného riaditeľstva podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu</p> <p>Pre posúdenie namietaného porušenia označených práv bolo potrebné dôsledne rozlišovať medzi uvedenými sťažovateľmi.</p> <p>Sťažnosti sťažovateľov sú z obsahového hľadiska prakticky identické. Z ich argumentácie je zrejmé, že svoju aktívnu vecnú legitimáciu na podanie sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy odvodzujú zo svojho hmotnoprávneho postavenia</p>

ako poskytovateľov štátnej pomoci podľa zákona o štátnej pomoci.

Ústavný súd, vychádzajúc z reštriktívneho prístupu pri vymedzení štátu ako sťažovateľa v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, za rozhodujúce kritérium preto z tohto hľadiska považoval to, ktorý zo sťažovateľov reálne vystupoval ako účastník konania v napadnutom reštrukturalizačnom konaní a ktorý bol teda skutočným nositeľom procesných práv a povinností v tomto konaní. Zo záhlavia napadnutého uznesenia okresného súdu zo 4. mája 2012 vyplýva, že účastníkom konania bol sťažovateľ – daňový úrad.

Na tomto základe nemožno v prerokúvanom prípade uvažovať o porušení základných práv finančného riaditeľstva podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením zo 4. mája 2012, preto ústavný súd nevyhovел sťažnosti finančného riaditeľstva.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa – daňového úradu podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu

Sťažovateľ argumentoval tým, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ako aj jeho napadnutým uznesením boli porušené jeho základné práva podľa ústavy, právo podľa dohovoru a právo podľa dodatkového protokolu a k porušeniu označených práv sťažovateľa – daňového úradu malo dôjsť predovšetkým tým, že okresný súd napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodnil, nevysporiadal sa s jeho argumentáciou, ktorú predložil okresnému súdu.

Podľa názoru ústavného súdu okresný súd pri rozhodovaní v predmetnej veci nepostupoval v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z § 157 ods. 2 OSP a relevantnej judikatúry EŠLP (ktorú si vo svojej judikatúre osvojil aj ústavný súd, pozn.), ktorou je pri svojom rozhodovaní tiež nespochybniteľne viazaný. Ústavný súd svoj názor opiera predovšetkým o tieto skutočnosti:

Podľa reštrukturalizačného plánu dlžníka z 22. marca 2012 veritelia pohľadávok zaradených do skupiny č. 1 sa vzdávajú 5 % zistenej prihlásenej zabezpečenej istiny, predmetné istiny bude dlžník splácať v splátkach, pokiaľ ide o príslušenstvo týchto istín, veritelia odpustia dlžníkovi ich zaplatenie, tieto prihlásené a zistené príslušenstvá budú zaradené do skupiny č. 2 – nezabezpečené pohľadávky.

Do skupiny č. 2 boli zaradené pohľadávky nezabezpečených veriteľov, okrem iných aj pohľadávka sťažovateľa. Z istín nezabezpečených pohľadávok zaradených do skupiny č. 2 veritelia tejto skupiny odpustia dlžníkovi 98,0 %. Veritelia tejto skupiny odpustia dlžníkovi všetky príslušenstvá prihlásených istín v celom rozsahu. Splácanie plánom zmenených pohľadávok v skupine č. 2 sa rozloží na päť rokov podľa špecifikovaného splátkového kalendára.

Z opisnej časti reštrukturalizačného plánu vyplýva, že veritelia zaradení do skupiny č. 1 sú akcionármi dlžníka, resp. členmi štatutárneho orgánu – predstavenstva dlžníka.

Prihlásená pohľadávka sťažovateľa predstavovala 86,045 % všetkých prihlásených pohľadávok. Táto pohľadávka bola správcom popretá. Jej určenie je predmetom konania vedeného okresným súdom, ktorý rozhodol rozsudkom z 18. decembra 2014 v znení opravného uznesenia tak, že konanie o určení, že sťažovateľ – daňový úrad je veriteľom pohľadávky proti dlžníkovi v reštrukturalizačnom konaní vedenom okresným súdom, zastavil. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd v čase rozhodovania ústavného súdu o prijatých sťažnostiach sťažovateľov nerozhodol.

Zo znenia § 154 zákona o reštrukturalizácii vyplýva, že pri rozhodovaní o potvrdení alebo zamietnutí reštrukturalizačného plánu je úlohou súdu hodnotiť, či bol dodržaný zákonný postup pri tvorbe a schvaľovaní reštrukturalizačného plánu (formálne hľadisko). Zákonodarca však vyžaduje, aby súd hodnotil aj to, či porušenie pravidiel tvorby a schvaľovania reštrukturalizačného plánu malo nepriaznivý vplyv na niektorého z účastníkov plánu, či sa neposkytujú osobitné výhody niektorému účastníkovi plánu alebo či plán nie je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov. Na základe uvedeného možno teda konštatovať, že zákonodarca vyžaduje, aby súd hodnotil aj to, či reštrukturalizačný plán predstavuje také riešenie úpadku dlžníka alebo jeho hrozby, ktoré je primerané, spravodlivé, férové, adekvátne a pod. (materiálne hľadisko).

Ústavný súd už uviedol, že v reštrukturalizačnom konaní je príslušný všeobecný súd zaťažený povinnosťou zistiť a odhaliť to, čo sa skrýva pod obsahom pojmu spoločný záujem veriteľov. Spoločný záujem veriteľov pri kolektívnom uspokojení veriteľov v reštrukturalizácii prima facie nekorešponduje s individuálnymi záujmami jednotlivých veriteľov. Maximalizácia uspokojenia pohľadávok všetkých veriteľov pri spravodlivom usporiadaní vzťahov všetkých veriteľov s dlžníkom je determinantom určujúcim spoločný záujem veriteľov. Reštrukturalizačný súd je povinný postupovať tak, aby sa dosiahla pre veriteľov čo najvyššia miera uspokojenia ich pohľadávok (§ 5 zákona o reštrukturalizácii). V prerokúvanom prípade z reštrukturalizačného plánu vyplýva, že veritelia dlžníka boli zaradení do dvoch skupín. V skupine č. 1 boli veritelia – akcionári dlžníka a zároveň členovia predstavenstva dlžníka, ktorí boli veriteľmi zabezpečených a zistených pohľadávok. Reštrukturalizačný plán im zabezpečoval uspokojenie istiny v splátkach v rozsahu 95 % a vzdanie sa príslušenstva, resp. jeho preradenie do skupiny č. 2. V skupine č. 2 boli veritelia nezabezpečených, zistených, prípadne popretých pohľadávok, ktorým reštrukturalizačný plán zabezpečoval uspokojenie istiny v splátkach v rozsahu 2 % a vzdanie sa príslušenstva.

Uvedené okolnosti sú spôsobilé vyvolať pochybnosti o adekvátnosti, primeranosti, spravodlivosti takéhoto usporiadania prihlásených pohľadávok veriteľov dlžníka. Okresný súd v napadnutom uznesení zo 4. mája 2012 uviedol len priebeh spracovania a schvaľovania reštrukturalizačného plánu, z čoho je zrejmé, že formálne hľadisko tvorby a schvaľovania plánu považoval za dodržané. Následne len paušálne konštatoval, že nezistil dôvody na zamietnutie reštrukturalizačného plánu v zmysle § 154 zákona o reštrukturalizácii. V odôvodnení napadnutého uznesenia sa špecificky nevysporiadal so skutočnosťou, či uvedeným usporiadaním vzťahov dlžníka v reštrukturalizačnom pláne nedošlo k poskytnutiu osobitných výhod niektorému z účastníkov plánu, prípadne či plán nie je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov. Zohľadniť a vyhodnotiť uvedené hľadiská zaväzuje okresný súd priamo zákon.

Podľa názoru ústavného súdu len tá skutočnosť, že pohľadávka sťažovateľa bola popretá, neodôvodňuje dostatočne takéto usporiadanie vzťahov dlžníka. Sťažovateľ inicioval incidenčné konanie, ktorého predmetom je rozhodovanie o spornej pohľadávke, pričom toto konanie nie je právoplatne skončené.

Ústavný súd považoval tiež za relevantný tvrdený právny základ pohľadávky sťažovateľa – rozhodnutie Komisie.

V odbornej literatúre bol vyslovený právny názor, podľa ktorého „Vychádzajúc z doterajšej judikatúry, princíp prednosti vytvorený (a dotváraný) Súdny dvorom možno v súčasnosti charakterizovať nasledovne: v prípade rozporu medzi vnútroštátnym prameňom a komunitárnym prameňom práva má platná, záväzná a priamo účinná norma práva Európskych spoločenstiev absolútnu prednosť pred vnútroštátnou normou, a to bez ohľadu na právnu silu konfliktnéj normy obsiahnutej vo vnútroštátnom práve členského štátu... Prednosť má tak primárne, ako aj sekundárne priamo účinné komunitárne právo.“

V prerokúvanom prípade reštrukturalizačný plán predpokladá zmenu pohľadávky sťažovateľa – daňového úradu a zabezpečuje mu uspokojenie pohľadávky v rozsahu 2 % v splátkach a odpustenie pohľadávky v rozsahu 98 % istiny a príslušenstva pohľadávky. Možno dospieť k záveru, že takto formulovaný reštrukturalizačný plán svojimi účinkami mení rozhodnutie Komisie, ktoré je právnym základom pohľadávky sťažovateľa – daňového úradu. Rovnako tak potvrdenie reštrukturalizačného plánu súdom vyvoláva právne účinky, ktoré môžu mať vplyv na obsah rozhodnutia Komisie [napr. zánik práva veriteľov, ktorí riadne a včas podľa tohto zákona neprihlásili svoje pohľadávky, vymáhať tieto pohľadávky voči dlžníkovi]. Doktrína priameho účinku a prednosti noriem komunitárneho práva – vrátane rozhodnutí Komisie ako noriem sekundárneho práva vyvoláva otázky týkajúce sa obsahu reštrukturalizačného plánu a možnosti súdu potvrdiť reštrukturalizačný plán, ktorý svojimi účinkami priamo mení obsah rozhodnutia Komisie, a to aj vo vzťahu k možnosti vykonať rozhodnutie Komisie v exekučnom konaní na základe zákona o štátnej pomoci.

Ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, účelom povinnosti vymáhať pomoc, ktorú Komisia považuje za nezlučiteľnú so spoločným trhom, je

odstránenie nenáležitej konkurenčnej výhody a nastolenie pôvodného stavu na trhu Únie. Ak by sa nezlučiteľná pomoc nevrátila v plnej výške, jej príjemca by si mohol naďalej zachovať nenáležitú konkurenčnú výhodu. Preto musí byť protiprávne poskytnuté zvýhodnenie v plnej výške odstránené, a ak majetok povinnej osoby nepostačuje na vrátenie pomoci v plnej výške, má sa predmetná konkurenčná výhoda odstrániť konkurzom na jeho majetok.

Rozsah protiprávne poskytnutej pomoci, a tým aj rozsah povinnosti vymáhať túto pomoc späť, vymedzila svojím rozhodnutím Komisia a ani vnútroštátny orgán verejnej moci, ani dohoda súkromných subjektov nemôže fakticky zmeniť rozsah tejto povinnosti, napríklad schválením plánu, ktorý by obmedzil rozsah povinnosti vrátiť nenáležitú pomoc. Z týchto dôvodov je na reštrukturalizáciu, ktorej účinky sa dotýkajú povinnosti dlžníka vrátiť nezlučiteľnú štátnu pomoc, potrebné nazerať nielen optikou zúčastnených subjektov - veriteľov a ich spoločných záujmov, ale aj z perspektívy konkurentov dlžníka, ktorí sú konfrontovaní jeho nenáležitým konkurenčným zvýhodnením, ktoré má byť v zmysle pravidiel práva EÚ v plnom rozsahu odňaté.

S uvedenými právnymi okolnosťami sa okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia nijako nevysporiadal. Uvedené skutočnosti vyplývajú zo vzájomnej interakcie vnútroštátneho právneho poriadku a práva EÚ, predstavujú vyjadrenie zásady iura novit curia (súd pozná právo), preto je tiež irelevantné, že tieto skutočnosti sťažovateľ nenamietal v reštrukturalizačnom konaní. Vychádzajúc zo svojich zistení, ústavný súd konštatoval, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci je napadnuté uznesenie okresného súdu zo 4. mája 2012 nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keďže jeho odôvodnenie nedáva v zásade žiadne odpovede na podstatné okolnosti prerokúvanej veci, preto je z ústavného hľadiska neudržateľné a neakceptovateľné.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali, že sťažovateľovi nebola poskytnutá primeraná príležitosť na uplatnenie jeho procesných práv a povinností, preto rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením zo 4. mája 2012 nebolo porušené základné právo sťažovateľa na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

V súlade s reštriktívnym vymedzením štátu ako sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom nemožno v prerokúvanej veci uvažovať o sťažovateľovi ako nositeľovi vlastníckeho práva v zmysle čl. 20 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľ v prerokúvanej veci vystupuje ako veriteľ pohľadávky, avšak uvedená pohľadávka predstavuje príjem do štátneho rozpočtu, a nie napr. existujúci majetok štátu. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením zo 4. mája 2012 nebolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 20 ústavy ani právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu (bod 3 výroku tohto nálezu).

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:

Základné právo Daňového úradu Košice na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní a jeho uznesením zo 4. mája 2012 porušené boli.

Uznesenie Okresného súdu Košice I zo 4. mája 2012 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti sťažnosti Daňového úradu Košice nevyhovel.

Sťažnosti Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky nevyhovel.

Odlíšné stanovisko sudcu Ladislava Orosza

Vo svojom odlišnom stanovisku považujem za potrebné uviesť tieto skutočnosti: 1. Nemám dôvod zásadnejším spôsobom spochybňovať skutočnosť, že sťažovateľom napadnuté uznesenie okresného súdu zo 4. mája 2012 má nedostatky ústavnej intenzity, a to predovšetkým z hľadiska kvality jeho odôvodnenia, keďže okresný súd sa v ňom nevysporiadal so skutočnosťami, ktoré majú (mali) podstatný vplyv pre rozhodnutie, t. j. v zásade sa stotožňujem s argumentáciou väčšiny senátu ústavného súdu uvedenej na s. 16 až 25

	<p>oponovaného nálezu. Ak som napriek uvedenému hlasovaním nepodporil výrok oponovaného nálezu, tak to bolo preto, že väčšina senátu ústavného súdu nerešpektovala dôsledne princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu, na ktorom je založená právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.</p> <p>2. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.</p> <p>Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.</p> <p>3. Zo spisovej dokumentácie vyplýva, že v posudzovanej veci - jednak v čase prijatia sťažnosti na ďalšie konanie, ako aj v čase rozhodovania o sťažnosti vo veci samej - prebiehali, resp. neboli právoplatne skončené tieto súdne konania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konanie vedené okresným súdom o žalobe sťažovateľa, ktorou sa domáha určenia, že je veriteľom pohľadávky proti dlžníkovi, uplatnenej prihláškou zo 4. novembra 2011, - exekučné konanie vedené Okresným súdom Malacky, v ktorom sa sťažovateľ domáha proti dlžníkovi ako povinnému vymoženiu uloženej povinnosti zaplatiť 20 585 118,75 € s príslušenstvom [v predmetnej veci boli v plnom rozsahu zamietnuté námietky povinného proti exekúcii, následne však Okresný súd Malacky uznesením povolil odklad exekúcie do právoplatného skončenia konania veci vedenej Všeobecným súdom Európskej únie (ide o konanie, v ktorom sa povinný domáha zrušenia rozhodnutia Európskej komisie tvoriacej exekučný titul, pozn.)]. <p>4. Tak ako v incidenčnom konaní vedenom okresným súdom aj v exekučnom konaní vedenom Okresným súdom Malacky môžu podľa môjho názoru vo veci konajúce všeobecné súdy poskytnúť účinnú ochranu základnému právu sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Navyše ochrana, ktorú môžu všeobecné súdy poskytnúť sťažovateľovi v označených konaniach, sa z môjho pohľadu javí priamočiarejšia, a teda efektívnejšia, akú poskytol ústavný súd oponovaným nálezom, ktorého právnym dôsledkom je zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu zo 4. mája 2012 a vrátenie veci na ďalšie konanie okresnému súdu.</p> <p>5. Z uvedených dôvodov mala byť sťažnosť sťažovateľa odmietnutá ako neprípustná už pri jej predbežnom prerokovaní. Ak však už bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie, ústavný súd mal vzhľadom na princíp subsidiarity konanie o sťažnosti sťažovateľa prerušiť do právoplatného skončenia incidenčného konania vedeného okresným súdom a predovšetkým exekučného konania vedeného Okresným súdom Malacky.</p> <p>Keďže moje námietky proti rozhodnutiu väčšiny senátu ústavného súdu mali zásadný charakter, nepodporil som hlasovaním oponovaný nález a moje výhrady proti nemu som vyjadril v tomto odlišnom stanovisku.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 501/2010, II. ÚS 80/09, II. ÚS 87/09, m. m. II. ÚS 71/97, m. m. IV. ÚS 147/08, III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 44/03, I. ÚS 117/05, I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08, I. ÚS 200/2011, III. ÚS 72/2010, I. ÚS 26/2010,</p> <p>Ústavný súd ČR: I. ÚS 1052/10, I. ÚS 1744/10</p> <p>EŠLP: rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21.1.1999, bod 26, Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998, Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993</p> <p>Súdny dvor EÚ: rozsudok vo veci C-119/05 z 18. 7. 2007 Lucchini SpA, predtým Lucchini Siderurgica SpA, body 60 a 61, rozsudok vo veci C-350/93, Komisia/Taliansko zo 4. 4. 1995, Zb. s. I-699, bod 21, rozsudok vo veci C-75/97, Belgicko/Komisia zo 17. 6. 1999, Zb. s. I-3671, bod 64, rozsudok vo veci C-214/07, Komisia/Francúzsko z 13. 11. 2008, Zb. s. I-8357, bod 47, rozsudok vo veci 52/84, Komisia proti Belgicku z 15. 1. 1986, Zb. s. 89, bod 16).</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody - právo vlastniť majetok</p>

	arbitrárnosť európske právo ochrana hospodárskej súťaže práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na rovnosť účastníkov v konaní konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie - prihlásenie pohľadávky daň-nedoplatok na dani práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na spravodlivý proces rozhodnutie - odôvodnenie rozhodnutie - nepreskúmateľnosť konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie - reštrukturalizácia konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie - spory vyvolané konkurzom (incidenčné) konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie - vyrovnanie
--	---

spisová značka	II. ÚS 216/2015
populárny názov	Povinné kvalifikované zastúpenie dovolateľa
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošiková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Skutočnosti uvádzané sťažovateľom smerujú k tomu, že najvyšší súd sa dopustil pri posudzovaní splnenia podmienky kvalifikovaného zastúpenia sťažovateľa v konaní o dovolaní takého procesného pochybenia, ktoré mohlo zbaviť sťažovateľa prístupu k súdu, pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu ide o také závažné pochybenie, ktoré je z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neutržateľné.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že zastavil konanie o dovolaní pre nesplnenie podmienky povinného kvalifikovaného zastúpenia podľa druhej vety § 241 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľ tvrdí, že na výzvu najvyššieho súdu reagoval včas a nedostatok podmienky kvalifikovaného zastúpenia v konaní o dovolaní odstránil tým, že najvyššiemu súdu zaslal splnomocnenie, ktorým splnomocnil advokáta na zastupovanie v konaní o dovolaní. Najvyšší súd tieto skutočnosti nezohľadnil, preto sú jeho právne závery o nesplnení predmetnej podmienky konania arbitrárne, a teda ústavne neutržateľné. Sťažovateľ k sťažnosti priložil listinné dôkazy, ktorými preukazuje svoje tvrdenie o predložení plnej moci na zastupovanie v konaní o dovolaní advokátom.
z odôvodnenia	Ústavný súd považoval za potrebné najprv uviesť, že samotná otázka, či sťažovateľ odstránil nedostatok podmienky kvalifikovaného zastúpenia v konaní o dovolaní doručením splnomocnenia udeleného advokátovi v súlade s výzvou najvyššieho súdu, je skutková otázka, ktorej preskúmanie ústavným súdom je vo všeobecnosti limitované jeho ústavným postavením. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že konanie o dovolaní sťažovateľa zastavil z dôvodu nesplnenia podmienky jeho kvalifikovaného zastúpenia v dovolacom konaní. Najvyšší súd uviedol, že sťažovateľa na splnenie tejto podmienky konania vyzval a poučil ho o následkoch neodstránenia tohto nedostatku. Najvyšší súd následne uviedol, že sťažovateľ nedoložil do spisu splnomocnenie udelené advokátovi a ani poverenie pre svojho zamestnanca. Takto dospel k záveru, že sťažovateľ nerešpektoval jeho výzvu, neodstránil nedostatok podmienky konania, preto konanie o dovolaní zastavil. Vo svojom vyjadrení predsedníčka najvyššieho súdu poukázala na listinné dôkazy, ktoré predložil sťažovateľ k sťažnosti, osobitne sa však s nimi nijako nevysporiadala. V závere svojho vyjadrenia len uviedla, že skutočnosť, že

	<p>sťažovateľ „v čase rozhodovania dovolacieho súdu nebol zastúpený advokátom bola evidentná“.</p> <p>Vychádzajúc z uvedených skutočností a s prihliadnutím na to, že ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy zásadne nie je súdom skutkovým, ústavný súd dospel k záveru, že skutočnosti, ktoré uvádza sťažovateľ vo svojej sťažnosti, a dôkazy, ktoré predložil na podporu svojho tvrdenia o doručení splnomocnenia udeleného advokátovi v súlade s výzvou najvyššieho súdu, spochybňujú právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení, že sťažovateľ nerešpektoval výzvu najvyššieho súdu a neodstránil nedostatok podmienky kvalifikovaného zastúpenia v konaní o dovolaní.</p> <p>Skutočnosti uvádzané sťažovateľom smerujú k tomu, že najvyšší súd sa dopustil pri posudzovaní splnenia podmienky kvalifikovaného zastúpenia sťažovateľa v konaní o dovolaní takého procesného pochybenia, ktoré mohlo zbaviť sťažovateľa prístupu k súdu, pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu ide o také závažné pochybenie, ktoré je z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné. Z týchto dôvodov je zároveň potrebné považovať záver najvyššieho súdu, že sťažovateľ nerešpektoval výzvu najvyššieho súdu a neodstránil nedostatok podmienky kvalifikovaného zastúpenia v konaní o dovolaní, za nepreskúmateľný a zjavne neodôvodnený, a preto z ústavnoprávneho hľadiska za ústavne neudržateľný.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené boli.</u> <u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľovi priznal úhradu trov konania.</u></p>
 Používané odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: m. m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012, I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00, IV. ÚS 106/2010, II. ÚS 264/04, I. ÚS 24/00, III. ÚS 110/03, III. ÚS 70/07, IV. ÚS 75/2014, I. ÚS 200/2011, IV. ÚS 445/2013
 súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
 kľúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na spravodlivý proces práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na prístup k súdu arbitrážnosť dovolanie - dovolacie konanie podmienky konania advokát, advokácia - zastúpenie advokátom odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae) zastúpenie, zastupovanie - povinné právne zastúpenie

 spisová značka	 II. ÚS 274/2015
 populárny názov	Úprava podmienok vykonania funkčnej skúšky v prevádzkovom poriadku
 sudca spravodajca	Lajos Mészáros
 druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
 druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
 dátum rozhodnutia	16.12.2015
 dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 144 ods. 1
 analytická právna veta	V danej súvislosti treba v zásade súhlasiť s názorom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého nie je možné, aby prevádzkovateľ regionálnej distribučnej siete, ktorý nerešpektoval ustanovenie § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z., vychádzal z takého výkladu ustálenia rozhodujúceho časového

	<p>okamihu, ktorý smeruje len v jeho prospech. V opačnom prípade by bola totiž sankcionovaná sťažovateľka, ktorá postupovala v súlade s právnymi predpismi, a naopak, prevádzkovateľ, ktorý zákon nedodrжал, by bol zvýhodnený.</p> <p>skutkový stav a základné fakty</p> <p>Zo sťažnosti vyplýva, že rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“ alebo „žalovaný“) z 1. októbra 2012 bolo rozhodnuté, že pre sťažovateľku ako regulovaný subjekt bola pre rok 2012 schválená pevná cena elektriny pre stanovenie doplatku vo výške 119,11 €/MWh vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení výrobcu elektriny. Rozhodnutím Regulačnej rady Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „žalovaný“) z 5. februára 2013 bolo rozhodnutie úradu potvrdené. Podľa názoru žalovaného za záväzný sa považuje dátum podpísania dokumentu (teda dátum 4. júl 2014), a nie samotné fyzické vykonanie funkčných skúšok. Sťažovateľka 26. apríla 2013 doručila Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Rozsudkom krajského súdu z 11. septembra 2013 bolo žalobe vyhovievané a rozhodnutia žalovaného, ako aj úradu boli zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Proti rozsudku krajského súdu podal 31. októbra 2013 odvolanie úrad. Rozsudkom najvyššieho súdu z 24. septembra 2014 bol rozsudok krajského súdu zmenený tak, že žaloba sťažovateľky bola zamietnutá. Podľa najvyššieho súdu bolo potrebné vychádzať z obsahu protokolu a prisúdiť náležitú relevanciu bodu, v ktorom sa uvádza, že funkčnú skúšku schvaľuje podpisom riaditeľ sekcie a že bez tohto podpisu je protokol neplatný.</p> <p>Sťažovateľka je presvedčená, že právny názor najvyššieho súdu neobstojí. Pri právnom posudzovaní veci je podľa názoru sťažovateľky podstatné, že napriek výslovnému príkazu § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. prevádzkový poriadok platný v kritickom čase žiadne špecifické podmienky a spôsoby vykonania funkčnej skúšky neobsahoval. Od sťažovateľky nebolo možné požadovať splnenie iných než zákonom uvedených požiadaviek, teda úspešné vykonanie funkčnej skúšky. Navyše sťažovateľka zdôrazňuje, že rozsudok najvyššieho súdu neobsahuje odkaz na právne predpisy, z ktorých pri rozhodovaní vychádzal a nijako sa nevysporiadal s celým radom podaných námietok. Sťažovateľka osobitne zdôrazňuje, že najvyšší súd poskytol v jej prípade odlišnú ochranu než v iných prípadoch (sp. zn. 4 Sžf 5/2014), čo porušuje princíp predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, a tým aj zásadu právnej istoty.</p> <p>z odôvodnenia</p> <p>Zo spisu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 275/2015, v ktorom sa riešila skutkovo a právne obdobná vec, vyplýva, že predsedníčka najvyššieho súdu vo vyjadrení k prijatej sťažnosti uvádza, že senát „4S“ najvyššieho súdu v skoršom rozhodnutí posúdil obdobnú veci inak a uviedol, že § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. je zmocňujúcim ustanovením, ktoré určuje, že spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky mali byť podrobne upravené v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že rozhodujúce skutkové okolnosti tejto veci sú medzi účastníkmi konania nesporné. Ako sporné sa javí naproti tomu právne posúdenie tej nespornej skutočnosti, podľa ktorej v rozpore s ustanovením § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. prevádzkovateľ v čase vykonania funkčnej skúšky nemal vo svojom prevádzkovom poriadku zakotvený spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky. Podľa názoru sťažovateľky prevádzkovateľ nemohol nedostatok právne účinne nahradiť uverejnením úpravy vykonania funkčnej skúšky na webovom sídle prevádzkovateľa.</p> <p>Ďalej bolo potrebné poukázať na to, že kým najvyšší súd v napadnutom rozsudku právny názor orgánov verejnej správy (úradu a žalovaného) akceptoval, zatiaľ iný senát najvyššieho súdu („4S“) v skoršom rozhodnutí posúdil obdobnú vec inak, vychádzajúc z toho, že § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. je zmocňujúcim ustanovením určujúcim, že spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky mali byť podrobne upravené v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa. Rovnaký právny názor zaujal tento senát aj v ďalších, neskorších rozhodnutiach. Dosiaľ uvedené znamená, že rozhodovacia prax senátov správneho kolégia najvyššieho súdu pri posudzovaní uvedenej právnej otázky sa výrazným spôsobom líši. Zrejme je aj to, najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí sa s odlišným právnym názorom iného senátu nezaoberal a nevysvetlil presvedčivým spôsobom, prečo ho nepovažoval za akceptovateľný.</p> <p>V zásadnej ústavno-právnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti</p>
--	--

	<p>súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe sa vyžaduje cieleňé zdôvodnenie odlišného stanoviska v obdobnej otázke.</p> <p>Pri hľadani ústavne konformného výkladu daného problému vychádzal ústavný súd v podstate z právneho názoru obdobného s právnym názorom najvyššieho súdu vyjadreným v jeho skoršom rozhodnutí, podľa ktorého treba ustanovenie § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. považovať za ustanovenie zmocňujúceho charakteru. Hoci nejde o zmocňujúce ustanovenie v pravom (legislatívnom) zmysle slova, keďže prevádzkovateľ nie je orgánom verejnej správy, a preto nie je oprávnený vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, má toto ustanovenie vzhľadom na jeho znenie prikazujúcu (obligatórnu) povahu, lebo z neho vyplýva povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete zakotviť spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky do svojho prevádzkového poriadku.</p> <p>Prevádzkovateľ je obchodnou spoločnosťou zapísanou v obchodnom registri, a je preto v zásade subjektom súkromného práva. Jeho prevádzkový poriadok by v podstate bolo možné považovať za vnútorný (interný) firemný predpis. Takáto charakteristika právnej povahy prevádzkového poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete by však nebola úplná, pretože z dôvodu verejného záujmu (daného významom a váhou fungovania distribučnej siete) podlieha prevádzkový poriadok prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete schváleniu úradu v rámci správneho konania. Vo svojich dôsledkoch to znamená, že postup a rozhodovanie prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete pri vykonávaní funkčnej skúšky zariadenia výrobcu elektriny a pri prijímaní záverov z nej sa javí určitý verejno-právny charakter.</p> <p>Z dosiaľ uvedeného by na prvý pohľad mohol vyplývať záver zhodný so záverom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého bez podrobnej úpravy podmienok funkčnej skúšky s v prevádzkovom poriadku je vyhodnotenie určenia časového momentu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky predčasné. Takýto záver by však nebolo možné považovať za ústavne konformný, pretože by znamenal vlastne nemožnosť vykonania funkčnej skúšky dovtedy, kým spôsob a podmienky jej vykonania nebudú zakotvené v prevádzkovom poriadku schválenom úradom a viedol by vo svojich dôsledkoch vlastne k odňatiu spravodlivosti na úkor sťažovateľky prinajmenšom na určitú dobu, a to tým, že sťažovateľka by nemohla byť začlenená do regionálnej distribučnej siete a nemohla by ani dostávať doplatok k pevnej cene elektriny. Za daného stavu bolo povinnosťou úradu v rámci správneho konania posúdiť rozhodujúcu otázku z verejno-právneho pohľadu, a to vrátane preskúmania postupu prevádzkovateľa v súvislosti so spôsobom a podmienkami vykonania funkčnej skúšky. To znamená, že úrad by mal popri obvyklom skúmaní v danom type konania skúmať navyše aj správnosť a opodstatnenosť spôsobu a podmienok vykonania funkčnej skúšky, teda to, čo by inak skúmal pri schvaľovaní prevádzkového poriadku obsahujúceho požiadavky vyplývajúce z ustanovenia § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z.</p> <p>V danej súvislosti bolo potrebné v zásade súhlasiť s názorom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého nie je možné, aby prevádzkovateľ regionálnej distribučnej siete, ktorý nerešpektoval ustanovenie § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z., vychádzal z takého výkladu ustálenia rozhodujúceho časového okamihu, ktorý smeruje len v jeho prospech. V opačnom prípade by bola totiž sankcionovaná sťažovateľka, ktorá postupovala v súlade s právnymi predpismi, a naopak, prevádzkovateľ, ktorý zákon nedodržiaval, by bol zvýhodnený.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní, ako aj rozsudkom porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal úhradu trov konania.</u></p>
<p>použitú odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 36/95, I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99</p>

a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zák. č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie
klúčové slová	právna istota - predvídateľnosť práva

spisová značka	II. ÚS 275/2015
populárny názov	Úprava podmienok vykonania funkčnej skúšky v prevádzkovom poriadku
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1
analytická právna veta	Z dosiaľ uvedeného by na prvý pohľad mohol vyplývať záver zhodný so záverom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého bez podrobnej úpravy podmienok funkčnej skúšky v prevádzkovom poriadku (a bez jeho schválenia úradom) je vyhodnotenie určenia časového momentu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky predčasné.
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti vyplýva, že rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) zo 14. decembra 2012 bola schválená pre rok 2012 pevná cena elektriny pre stanovenie doplatku vo výške 119,11 €/MWh vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení sťažovateľky ako výrobcu elektriny. Rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví – Regulačnej rady (ďalej len „žalovaný“) z 15. apríla 2013 bolo odvolanie sťažovateľky zamietnuté a rozhodnutie úradu bolo potvrdené. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) z 29. apríla 2014 bola žaloba sťažovateľky proti žalovanému o preskúmanie zákonnosti jeho rozhodnutia zamietnutá. Napokon rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 2. decembra 2014 bol rozsudok krajského súdu potvrdený.</p> <p>Predmetom súdneho, ako aj správneho konania bolo posúdenie, resp. určenie časového okamihu pre uvedenie zariadenia sťažovateľky ako výrobcu elektriny do sústavy prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete Stredoslovenská energetika – Distribúcia, a. s. (ďalej len „prevádzkovateľ“), t. j. či pre určenie časového momentu uvedenia zariadenia do prevádzky je relevantný dátum faktického vykonávania funkčnej skúšky, teda dátum 29. jún 2012, alebo dátum v kolónke 13 (2. júl 2012), v ktorej je uvedený údajný dátum ukončenia funkčnej skúšky s uvedením formálneho podpisu osoby s funkčným označením „riaditeľ sekcie AM“. Od posúdenia dátumu uvedenia zariadenia do prevádzky závisí potom určenie pevnej ceny elektriny – stanovenie doplatku pre sťažovateľku za rok 2012.</p> <p>Sťažovateľka je presvedčená, že vzhľadom na absenciu úpravy spôsobu a podmienok vykonania funkčnej skúšky v prevádzkovom poriadku v rozpore s ustanovením § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. nebol úrad oprávnený upraviť tieto otázky iba interne a vzhľadom aj na ďalšie zákonné ustanovenia malo sa vychádzať z toho, že pre určenie časového okamihu uvedenia zariadenia sťažovateľky ako výrobcu elektriny do prevádzky je relevantný dátum faktického vykonania funkčnej skúšky uvedený v protokole o funkčnej skúške, teda 29. jún 2012. Nesprávnym určením tohto dátumu došlo aj k nesprávnemu stanoveniu výšky doplatku v súvislosti s určením pevnej ceny elektriny, keď táto bola na škodu sťažovateľky nesprávne určená vo výške 119,11 €/MWh namiesto 194,54 €/MWh.</p> <p>Najvyšší súd poukázal na to, že súčasťou funkčnej skúšky nebolo len vykonanie čiastkových kontrol technických parametrov zariadenia na výroku elektriny, ale aj preskúmanie listinných dôkazov technického charakteru. Dôležitý bol aj obsah protokolu výslovne uvádzajúceho, že funkčnú skúšku schvaľuje podpisom riaditeľ sekcie, pričom protokol platí od uvedeného dátumu ukončenia funkčnej skúšky. Bez podpisu je protokol neplatný. Zároveň je pravdou aj to, že senát „4S“ najvyššieho súdu v iných rozhodnutiach v obdobných veciach uviedol, že §</p>

	<p>5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. je zmocňujúcim ustanovením, ktoré určuje, že spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky majú byť podrobne upravené v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy, pričom bez podrobnej úpravy podmienok funkčnej skúšky s ustálením rozhodujúcich pojmov v prevádzkovom poriadku treba vyhodnotenie určenia časového momentu uvedenia zariadenia do prevádzky považovať za predčasné, resp. nie je možné, aby prevádzkovateľ, nerespektujúc ustanovenie § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z., vychádzal z takého výkladu ustálenia rozhodujúceho časového okamihu, ktorý smeruje len v jeho prospech.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd konštatoval, že rozhodujúce skutkové okolnosti tejto veci sú medzi účastníkmi konania nesporné. Ako sporné sa javí naproti tomu právne posúdenie tej nespornej skutočnosti, podľa ktorej v rozpore s ustanovením § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. prevádzkovateľ v čase vykonania funkčnej skúšky nemal vo svojom prevádzkovom poriadku zakotvený spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky. Podľa názoru sťažovateľky prevádzkovateľ nemohol tento nedostatok právne účinne nahradiť uverejnením úpravy vykonania funkčnej skúšky na svojom webovom sídle.</p> <p>Ďalej bolo potrebné poukázať na to, že kým najvyšší súd v napadnutom rozsudku právny názor orgánov verejnej správy (úradu a žalovaného) akceptoval, zatiaľ iný senát najvyššieho súdu („4S“) v skoršom rozhodnutí posúdil obdobnú vec inak, vychádzajúc z toho, že § 5 ods. 14 zákona č. 309/2009 Z. z. je zmocňujúcim ustanovením určujúcim, že spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky mali byť podrobne upravené v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa. Rovnaký právny názor zaujal tento senát aj v ďalších, neskorších rozhodnutiach. Dosiaľ uvedené znamená, že rozhodovacia prax senátov správneho kolégia najvyššieho súdu pri posudzovaní uvedenej právnej otázky sa výrazným spôsobom líši. Zrejmé je aj to, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí sa s odlišným právnym názorom iného senátu nezaoberal a nevysvetlil presvedčivým spôsobom, prečo ho nepovažoval za akceptovateľný.</p> <p>V zásadnej ústavno-právnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe sa vyžaduje cielené zdôvodnenie odlišného stanoviska v obdobnej otázke.</p> <p>Pri hľadaní ústavne konformného výkladu daného problému vychádzal ústavný súd v podstate z právneho názoru obdobného s právnym názorom najvyššieho súdu vyjadreným v jeho skoršom rozhodnutí, podľa ktorého treba ustanovenie § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z. považovať za ustanovenie zmocňujúceho charakteru. Hoci nejde o zmocňujúce ustanovenie v pravom (legislatívnom) význame slova, keďže prevádzkovateľ nie je orgánom verejnej správy, a preto nie je oprávnený vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, má toto ustanovenie vzhľadom na jeho znenie prikazujúcu povahu, lebo z neho vyplýva povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete zakotviť spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky do svojho prevádzkového poriadku.</p> <p>Prevádzkovateľ je obchodnou spoločnosťou zapísanou v obchodnom registri, a je preto v zásade subjektom súkromného práva. Jeho prevádzkový poriadok by v podstate bolo možné považovať za vnútorný firemný predpis. Takáto charakteristika právnej povahy prevádzkového poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete by však nebola úplná, pretože z dôvodu verejného záujmu (daného významom a váhou fungovania distribučnej siete) podlieha prevádzkový poriadok prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete schváleniu úradu v rámci správneho konania. Znamená to vo svojich dôsledkoch, že postup a rozhodovanie prevádzkovateľa regionálnej distribučnej siete pri vykonávaní funkčnej skúšky zariadenia výrobcu elektriny a pri prijímaní záverov z nej sa javí určitý verejno-právny charakter.</p> <p>Z dosiaľ uvedeného by na prvý pohľad mohol vyplývať záver zhodný so záverom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého bez podrobnej úpravy podmienok funkčnej skúšky v prevádzkovom poriadku (a bez jeho schválenia úradom) je vyhodnotenie určenia časového momentu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky predčasné. Takýto záver by však nebolo možné považovať za ústavne konformný, pretože by znamenal vlastne nemožnosť</p>

	<p>vykonania funkčnej skúšky dovtedy, kým spôsob a podmienky jej vykonania nebudú zakotvené v prevádzkovom poriadku schválenom úradom. Takýto záver by vo svojich dôsledkoch viedol vlastne k odňatiu spravodlivosti na úkor sťažovateľky prinajmenšom na určitú dobu, a to tým, že sťažovateľka by nemohla byť začlenená do regionálnej distribučnej siete a nemohla by ani dostávať doplatok k pevnej cene elektriny.</p> <p>Za daného stavu bolo povinnosťou úradu v rámci správneho konania posúdiť rozhodujúcu otázku z verejno-právneho pohľadu, a to vrátane preskúmania postupu prevádzkovateľa v súvislosti so spôsobom a podmienkami vykonania funkčnej skúšky. To znamená, že úrad by mal popri obvyklom skúmaní v danom type konania skúmať navyše aj správnosť a opodstatnenosť spôsobu a podmienok vykonania funkčnej skúšky, teda to, čo by inak skúmal pri schvaľovaní prevádzkového poriadku obsahujúceho požiadavky vyplývajúce z ustanovenia § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z.</p> <p>V danej súvislosti bolo potrebné v zásade súhlasiť s názorom senátu „4S“ najvyššieho súdu, podľa ktorého nie je možné, aby prevádzkovateľ regionálnej distribučnej siete, ktorý nerešpektoval ustanovenie § 5 ods. 14 poslednej vety zákona č. 309/2009 Z. z., vychádzal z takého výkladu ustálenia rozhodujúceho časového okamihu, ktorý smeruje len v jeho prospech. V opačnom prípade by bola totiž sankcionovaná sťažovateľka, ktorá postupovala v súlade s právnymi predpismi, a naopak, prevádzkovateľ, ktorý zákon nedodrжал, by bol zvýhodnený. Uvedený záver by platil tým viac, ak by sa preukázala pravdivosť tvrdenia sťažovateľky, podľa ktorého zariadenie na výrobu elektriny bolo 29. júna 2012 reálne pripojené do distribučnej sústavy a dodávalo elektrickú energiu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.</u> <u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľke priznal úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 36/95, I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99
súvisiace právne predpisy	zák. č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie
klúčové slová	právna istota - predvídateľnosť práva

spisová značka	II. ÚS 414/2015
populárny názov	Namietanie účasti Slovenského pozemkového fondu v konaní
súdca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	01.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Požiadavka „rovnosti zbraní“ vyplývajúca z čl. 6 ods. 1 dohovoru je len iným označením základného ústavného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Z hľadiska tohto princípu, ako aj princípu kontraktárnosti konania sa javí ako neudržateľné, aby sťažovateľka nemala možnosť zaujať vlastné stanovisko k názorom vyjadreným fondom považovaným všeobecnými súdmi tiež za účastníka konania.
skutkový stav a základné fakty	Zo spojených sťažností vyplýva, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) zo 6. júla 2012 bolo na základe návrhu sťažovateľky ako navrhovateľky smerujúceho proti Obvodnému pozemkovému úradu Martin (ďalej len „odporca“) zrušené rozhodnutie odporcu z 12. januára 2012 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Rozsudkom najvyššieho súdu zo 16. júla 2013 bol rozsudok krajského súdu potvrdený. Podľa zrušeného rozhodnutia odporcu sťažovateľka ako oprávnená osoba spĺňa podmienky podľa zákona č. 503/2003

	<p>Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „reštitučný zákon“), čo sa týka špecifikovaných parciel, a má právo na náhradu za pozemky, ktoré nie je možné vydať.</p> <p>Rozsudkom krajského súdu zo 6. júla 2012 bolo na základe návrhu sťažovateľky ako navrhovateľky smerujúceho proti odporcovi zrušené rozhodnutie odporcu z 11. januára 2012 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Rozsudkom najvyššieho súdu z 8. októbra 2013 bol rozsudok krajského súdu potvrdený. Podľa zrušeného rozhodnutia odporcu sťažovateľka nespĺňa podmienky reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva ani na priznanie práva na náhradu za ne, čo sa týka špecifikovaných parciel.</p> <p>V rámci oboch sťažností uplatnila sťažovateľka v podstate totožné námietky. Sťažovateľka trvá na tom, že preskúmané rozhodnutia odporcu neboli dostatočne odôvodnené a boli nepreskúmateľné. Nebolo uvedené, na základe čoho prešlo vlastnícke právo k tej-ktorej parcele na štát a k akému konkrétnemu dátumu sa tak stalo. Tento dátum je dôležitý preto, že charakter pozemku sa posudzuje ku dňu jeho prechodu alebo prevodu na štát. Vôbec sa nezisťovalo, či ku dňu prechodu mali pozemky charakter zastavanej plochy.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa názoru sťažovateľky krajský súd a najvyšší súd v oboch spojených veciach jej nedali možnosť zaujať stanovisko k písomným vyjadreniam Slovenského pozemkového fondu (ďalej len „fond“), ktoré tento podal v odpovedi na opravné prostriedky sťažovateľky proti rozhodnutiam odporcu, a to aj napriek tomu, že oba súdy boli toho názoru, že fond má byť účastníkom konania. Sťažovateľka zároveň trvá na tom, že fond v skutočnosti účastníkom konania nemal byť. Rovnako trvá aj na tom, že čiastkové rozhodovanie o reštitučných nárokoch môže viesť k finančnému poškodeniu oprávnenej osoby. Najvyšší súd a rovnako aj odporca sú presvedčení, že fond mal byť účastníkom konania a čiastkovým rozhodovaním o uplatnených reštitučných nárokoch nemôže dôjsť k poškodeniu oprávnenej osoby.</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu sa ako prvoradá javila námietka sťažovateľky, podľa ktorej procesné vyjadrenia fondu ako účastníka konania neboli sťažovateľke doručené, a táto preto nemala možnosť poznať obsah týchto vyjadrení a podľa potreby na ne reagovať.</p> <p>Zo skutkového hľadiska považoval ústavný súd za potrebné konštatovať, že krajský súd nakladal v oboch konaniach s fondom ako s účastníkom konania (bez ohľadu na to, či po formálnej stránke vydal alebo nevydal uznesenie o tom, že sa fond priberá do konania). Fondu boli podľa všetkého doručené opravné prostriedky, ktoré sťažovateľka podala proti rozhodnutiu odporcu, pričom fond v oboch prípadoch podal vyjadrenie k opravným prostriedkom. Vyplýva to nepochybne z rozsudkov krajského súdu, v ktorých sa na existenciu vyjadrení fondu a na ich stručný obsah poukazuje. Rovnako bolo potrebné považovať za preukázané, že sťažovateľka vo svojich odvolaniach proti rozsudkom krajského súdu namietla inter alia aj to, že vyjadrenia fondu považovaného krajským súdom za účastníka konania jej neboli doručené, a preto k nim nemohla prípadne zaujať stanovisko. Napokon je podstatné, že najvyšší súd síce v oboch svojich rozsudkoch konštatuje v rámci oboznámenia obsahu odvolaní sťažovateľky proti rozsudkom krajského súdu uvedené námietky, avšak na ne nijako nereaguje. Celkom bez významu nie je ani tá skutočnosť, že sa najvyšší súd k týmto námietkam nevyjadril ani vo svojom stanovisku podanom ústavnému súdu.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že námietka sťažovateľky o nedodržaní princípu rovnosti zbrani tým, že jej neboli doručené stanoviská fondu považovaného všeobecnými súdmi za účastníka konania, sa javí ako dôvodná. Požiadavka „rovnosti zbrani“ vyplývajúca z čl. 6 ods. 1 dohovoru je len iným označením základného ústavného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Z hľadiska tohto princípu, ako aj princípu kontradiktórnosti konania sa javí ako neudržateľné, aby sťažovateľka nemala možnosť zaujať vlastné stanovisko k názorom vyjadreným fondom považovaným všeobecnými súdmi tiež za účastníka konania.</p> <p>Postup všeobecných súdov, ktoré znevýhodnili sťažovateľku v rámci konania v porovnaní s fondom, ako aj skutočnosť, že sa najvyšší súd príslušnými odvolacími námietkami sťažovateľky nijako nezaoberal a žiadne stanovisko k nim nezaujal, treba považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne</p>

	<p>konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to prípadne aj v spojení s čl. 1 ods. 1, ako aj s čl. 2 ods. 2 ústavy.</p> <p>V jednej z vecí vedenej najvyšším súdom požadovala sťažovateľka vysloviť popri porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru aj porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy. V druhom konaní vedenom najvyšším súdom požadovala sťažovateľka vysloviť popri porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy aj porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.</p> <p>V danej súvislosti ústavný súd konštatoval, že tak čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj takmer identický čl. 36 ods. 1 listiny zakotvujú síce základné právo na súdnu ochranu, avšak s výnimkou prípadov osôb tvrdiacich, že boli ukrátené na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy. Súdna ochrana v súvislosti so základným právom na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy je upravená samostatne v ustanovení čl. 46 ods. 2 ústavy. Toto ustanovenie je v pomere špeciality k ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy. To isté sa vzťahuje aj na vzájomný pomer medzi čl. 36 ods. 1 a čl. 36 ods. 2 listiny. Keďže v predmetných prípadoch išlo o súdnu ochranu v súvislosti s preskúmaním zákonnosti rozhodnutí orgánu verejnej správy, nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní a rozsudkom zo 16. júla 2013 porušil právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júla 2013 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní a rozsudkom z 8. októbra 2013 porušil právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. októbra 2013 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	ESLP: Kraska c. Švajčiarsko z 29.4.1993, Ruiz Torija c. Španielsko z 9.12.1994, Georgiadis c. Grécko z 29.5.1997, Ankerl c. Švajčiarsko z 23.10.1996, Mantovanelli c. Francúzsko.
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	

spisová značka	II. ÚS 669/2015
populárny názov	Nárok obhajcu ex offo na náhradu straty času
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.01.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 28 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Možno urobiť záver, že bez výslovného prejavu vôle zo strany sťažovateľa poskytovať obhajobu ex offo mimo obvodu Okresného súdu Bardejov a bez nároku na príslušné náhrady neprichádza do úvahy uprieť mu nárok na náhradu cestovných výdavkov a straty času. Výklad, ku ktorému okresný súd dospel, je v jednoznačnom rozpore s ustanovením § 87 ods. 1 zákona o advokácii a § 17 ods. 1 tarify, a je preto arbitrárny, resp. zároveň aj ústavne neudržateľný.
skutkový stav a základné fakty	Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol ako advokát sídliači v Bardejove opatrením Okresného súdu Stará Ľubovňa z 2. januára 2014 (ďalej len „okresný súd“) ustanovený za obhajcu obvinenému. Uznesením okresného súdu z 12.

	<p>mája 2014 bola trestná vec obvineného pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia právoplatne ukončená. Podaním zo 4. júna 2014 sťažovateľ vyúčtoval okresnému súdu trovy nutnej obhajoby, paušálnu náhradu a náhradu cestovných výdavkov v celkovej sume 256,43 €.</p> <p>Uznesením vyššieho súdneho úradníka okresného súdu z 23. júna 2014 bola sťažovateľovi priznaná celkom suma 125,51 €. Nebola mu priznaná cestovná náhrada za použitie osobného motorového vozidla a náhrada za stratu času stráveného na ceste zo sídla sťažovateľa v Bardejove do Starej Ľubovne a späť 12. mája 2014 na účely účasti sťažovateľa ako ustanoveného obhajcu na verejnom zasadnutí okresného súdu vo výške 79,05 € vrátane pomernej časti dane z pridanej hodnoty. Podľa názoru vyššieho súdneho úradníka okresného súdu tieto náhrady spojené s účasťou na úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste sídla súdu, ktorý obhajcu ustanovil, priznať nemožno. Inak nebolo nepriznanie náhrady právne zdôvodnené.</p> <p>Uznesením samosudkyne okresného súdu z 11. septembra 2014 bola sťažnosť zamietnutá. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11. septembra 2014. Podľa názoru samosudkyne okresného súdu argumentácia napadnutého uznesenia je správna s tým, že pravidlá pre priznanie odmeny boli dohodnuté v obvode Krajského súdu v Prešove na základe záverov z porady predsedov súdov konanej 17. októbra 2014 a 14. marca 2014. Ani uznesenie o sťažnosti nemá právne zdôvodnenie.</p> <p>Na základe uvedeného považuje sťažovateľ za preukázané, že okresný súd tak uznesením z 23. júna 2014, ako aj uznesením z 11. septembra 2014 rozhodol v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 tarify v znení účinnom od 1. júla 2013. Okresný súd ani v jednom z vydaných uznesení neuviedol, na základe akého právneho predpisu o nároku sťažovateľa takto rozhodol. Preto obe uznesenia sú podľa sťažovateľa nepreskúmateľné.</p> <p>Okresný súd považuje uznesenie za správne, a to s poukazom na to, že sťažovateľ bol zapísaný dobrovoľne a na vlastnú výslovnú žiadosť do zoznamu advokátov, ktorých možno ustanoviť za obhajcov v zmysle Trestného poriadku pre daný súd. Z tohto dôvodu mu nebolo možné požadované náhrady priznať. V opačnom prípade by išlo o ničím neodôvodnené a nedôvodné navýšenie trov trestného konania.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu bolo potrebné zo skutkového hľadiska zdôrazniť, že sťažovateľ bol 1. januára 2004 zapísaný do zoznamu advokátov, ktorých súd môže ustanoviť za obhajcov ex offo, v pôsobnosti Okresného súdu Bardejov. Sťažovateľ sa teda z vlastnej iniciatívy neuchádzal o možnosť poskytovať obhajobu ex offo aj v obvode niektorého iného súdu. Tým menej mohol prejaviť vôľu poskytovať obhajobu ex offo v obvode niektorého iného súdu bez nároku na náhradu cestovného a straty času.</p> <p>Možno urobiť záver, že bez výslovného prejavu vôle zo strany sťažovateľa poskytovať obhajobu ex offo mimo obvodu Okresného súdu Bardejov a bez nároku na príslušné náhrady neprichádza do úvahy uprieť mu nárok na náhradu cestovných výdavkov a straty času. Výklad, ku ktorému okresný súd dospel, je v jednoznačnom rozpore s ustanovením § 87 ods. 1 zákona o advokácii a § 17 ods. 1 tarify, a je preto arbitrárny, resp. zároveň aj ústavne neudržateľný.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Okresný súd Stará Ľubovňa porušil základné právo sťažovateľa na súdnu</u></p>

	<u>ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie Okresného súdu Stará Ľubovňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľovi priznal úhradu trov konania.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06
súvisiace právne predpisy	vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov
klúčové slová	

Nález - prietahy:

spisová značka	II. ÚS 408/2015
populárny názov	Prietahy v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, že v napadnutom konaní došlo k opakovanému prideleniu spisu viacerým zákonným sudcom, čo mohlo prispieť k doterajšej dĺžke konania, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už viackrát uviedol, že personálne problémy (dlhodobá práceneschopnosť sudcu, zmeny zákonných sudcov) a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania o určenie neúčinnosti právneho úkonu vedeného Okresným súdom Košice I v procesnom postavení navrhovateľa. Návrh na začatie konania bol na okresný súd podaný 19. októbra 2004.
z odôvodnenia	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť vecí, ústavný súd konštatoval, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa podľa § 42a Občianskeho zákonníka na určenie, že dohoda o vyporiadaní BSM je voči nemu neúčinná. Rozhodovanie o uvedených otázkach tvorí bežnú agendu všeobecných súdov. V napadnutom konaní nemožno identifikovať žiadne prvky skutkovej alebo právnej náročnosti vecí. 2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka súdneho konania. Sťažovateľ je v procesnom postavení navrhovateľa, v zásade sa zúčastňoval pojednávaní a na výzvy okresného súdu reagoval primerane. Správanie sťažovateľa v napadnutom konaní teda nemožno hodnotiť ako faktor, ktorý prispel k doterajšej dĺžke napadnutého konania okresného súdu. 3. Napokon ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v napadnutom konaní. V tejto súvislosti poukázal na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou alebo nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty. V postupe okresného súdu možno identifikovať dve obdobia nečinnosti – v čase od 23. januára 2006 do 12. septembra 2006, t. j. obdobie ôsmich mesiacov, a v

	<p>čase od 6. februára 2013 do 6. februára 2015, t. j. obdobie dvoch rokov.</p> <p>Ústavný súd tiež dospel k záveru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol čiastočne aj neefektívny a nesústreďený, a to predovšetkým v pomerne benevolentnom prístupe k postupu odporkyne v napadnutom konaní, ktorá opakovane ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaniach, čo viedlo k odročovaniu pojednávani bez toho, aby došlo k prerokovaniu veci, ktorá tvorí predmet napadnutého konania.</p> <p>O neefektívnosti postupu okresného súdu svedčí aj skutočnosť, že vec sťažovateľa nie je ani po jedenástich rokoch od začatia konania právoplatne skončená, čo je už samo osebe z ústavného hľadiska neakceptovateľné.</p> <p>Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, že v napadnutom konaní došlo k opakovanému prideleniu spisu viacerým zákonným sudcom, čo mohlo prispieť k doterajšej dĺžke konania, ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou poukázal na to, že personálne problémy a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. V zásade však nejde o takú okolnosť, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Košice I prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 500 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prieťahov</p> <p>prieťahy v konaní - neefektívny postup</p> <p>prieťahy v konaní - nečinnosť</p>

spisová značka	II. ÚS 499/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o odvolaní proti rozsudku
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	02.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd, vychádzajúc z uvedených skutočností, dospel k záveru, že postupom krajského súdu v konaní a predovšetkým jeho nečinnosťou v období od podania odvolania do nariadenia pojednávania a rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa (28 mesiacov) došlo k zbytočným prieťahom.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, ktoré bolo sťažovateľom podané na krajský súd cestou okresného súdu 18. júna 2013.
z odôvodnenia	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania

	<p>(2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že predmetom konania pred krajským súdom je odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu, a teda ide o štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zo skutočností uvedených sťažovateľom a krajským súdom, ani so zreteľom na povahu veci ústavný súd nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o jej právnej či faktickej zložitosti.</p> <p>2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom. Ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa, ktorý podal odvolanie krajskému súdu v súvislosti s prietahmi v napadnutom konaní o jeho odvolaní.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv, bol postup samotného krajského súdu v napadnutom konaní.</p> <p>Zo sťažnosti a zo spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ podal krajskému súdu 18. júna 2013 odvolanie proti rozsudku okresného súdu. Krajský súd po viac ako dvoch rokoch nečinnosti nariadil pojednávanie na 21. október 2015 a na pojednávaní rozhodol o uvedenom odvolaní sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd nemohol akceptovať argumenty uvedené vo vyjadrení krajského súdu z 22. októbra 2015, že postup tunajšieho súdu v konaní bol ovplyvnený objektívnym stavom súdnych oddelení vo veci konajúceho senátu a prednostným vybavovaním starších vecí, ktoré sa vybavujú prednostne podľa poradia, v akom boli podané. V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalší počet pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.</p> <p>Ústavný súd, vychádzajúc z uvedených skutočností, dospel k záveru, že postupom krajského súdu v namietanom konaní a predovšetkým jeho nečinnosťou v období od podania odvolania od 18. júna 2015 do nariadenia pojednávania a rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa (28 mesiacov) došlo k zbytočným prietahom.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave porušené bolo. Sťažovateľovi priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 2 000 € a úhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>prietahy v konaní - nečinnosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prietahov</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 541/2015</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Prietahy v konaní o náhradu škody</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>Nález - Nález</p>

dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu vzhľadom na povahu veci (náhrada škody) nie je ospravedliteľná, pretože počas viac ako poldruha roka súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol účastníkom konania o náhradu škody vedeného na Okresnom súde Košice I v procesnom postavení navrhovateľa. Návrh na vydanie platobného rozkazu bol podaný na okresný súd 24. februára 2011.
z odôvodnenia	<p>Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou EŠEP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd predovšetkým konštatoval, že predmetom napadnutého konania je náhrada škody, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že rozhodovanie v napadnutom konaní nebolo ani po skutkovej stránke, ale ani po právnej stránke zložitú. Preskúmanú vec možno teda považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietáhom. Naopak, ako to z chronológie úkonov vykonaných v danej veci vyplýva, dĺžka napadnutého konania bola vyvolaná aj správaním odporkyne, ktorá bola nesúčinnosťná a na pojednávaniach sa v podstate nezúčastňovala, hoci svoju neúčast na nariadených pojednávaniach spravidla ospravedlnila.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a predovšetkým poukázal na to, že občianske súdne konanie o náhradu škody, ktoré trvalo tak dlho, ako je to v danej veci (3,5 rokov), možno už len na základe posúdenia tohto neprimeraného obdobia považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.</p> <p>Zo súvisiaceho spisu okresného súdu vyplýva, že okresný súd bol v preskúmanej veci aj nečinný, konkrétne od 15. júla 2011 do 30. apríla 2012 (deväť mesiacov), a neskôr postup súdu v namietanom konaní vykazuje minimálne také dlhé obdobie neefektívnej činnosti, keď vo veci síce nariadil deväť pojednávaní, ale vo väčšine prípadov toleroval ospravedlnenie odporkyne bez toho, že by včas pristúpil k požiadaniu ošetrojúceho lekára odporkyne o vyjadrenie podľa § 119 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu vzhľadom na povahu veci (náhrada škody) nie je ospravedliteľná, pretože počas viac ako poldruha roka súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy. K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prietáhom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p>

	<u>Okresný súd Košice I porušil základné právo sťažovateľa, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 1 500 € a právo na úhradu trov konania.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prietahy v konaní - neefektívny postup prietahy v konaní - nečinnosť

spisová značka	II. ÚS 551/2015
populárny názov	Prietahy v konaní o ochranu osobnosti
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že nemožno pochybovať o tom, že povaha ochrany osobnosti si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania. Ústavný súd konštatuje, že trvanie napadnutého konania iba pred okresným súdom viac ako 4 roky je v kontexte o ochrane osobnosti už samo osebe neprimerané.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania o ochranu osobnosti s náhradou škody vedeného na Okresnom súde Piešťany v procesnom postavení navrhovateľa. Žalobný návrh bol podaný na okresný súd 8. septembra 2011.
z odôvodnenia	Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že posudzovanú vec nemožno ani po skutkovej stránke, ale ani po právnej stránke považovať za vec zložitú. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitnosť predmetnej veci. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukázal na to, že nemožno pochybovať o tom, že povaha ochrany osobnosti si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania. Ústavný súd konštatoval, že trvanie napadnutého konania iba pred okresným súdom viac ako 4 roky je v kontexte o ochrane osobnosti už samo osebe neprimerané. Okrem toho okresný súd bol danej veci aj opakovane nečinný, a to konkrétne od 8. septembra 2011 do 22. marca 2013 (aj keď prihliadame na naštudovanie veci - minimálne jeden rok) a od 22. marca 2013 do

	<p>22. februára 2015 (takmer dva roky). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne troch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy. K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným priesťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Personálne problémy okresného súdu, na ktoré v danej veci poukázal okresný súd, nebolo možné akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priesťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných priesťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Okresný súd Piešťany porušil základné právo sťažovateľa, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priesťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Okresnému súdu Piešťany prikázal konať vo veci bez zbytočných priesťahov. Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 500 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	priesťahy v konaní - neefektívny postup priesťahy v konaní - nečinnosť

spisová značka	II. ÚS 552/2015
populárny názov	Priesťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	14.01.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a predovšetkým poukazuje na to, že občianske súdne konanie, ktoré bez meritórneho rozhodnutia súdu prvého stupňa trvá tak dlho, ako to je v danej veci, teda 11 rokov a 7 mesiacov (aj keď sa vec nachádzala celkovo asi deväť mesiacov na odvolacom súde, čo nemožno počítať na ťarchu okresného súdu), možno už len na základe posúdenia tohto neprimeraného obdobia považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Takáto zdĺhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania „o zaplatenie bezdôvodného obohatenia“ vedeného na Okresnom súde Čadca v procesnom postavení navrhovateľa. Žalobný návrh bol na okresný súd podaný 20. mája 2004.
z odôvodnenia	Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných

	<p>prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej zložitosti veci, keďže rozhodnutia o predmetných nárokoch tvoria štandardnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov s ustálenou judikatúrou, a ani po skutkovej stránke vec nevykazuje zložitosť. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, bolo potrebné poukázať predovšetkým na to, že k predĺženiu napadnutého konania prispel aj samotný sťažovateľ najmä tým, že podal nekvalifikovaný návrh, ktorý bolo treba opakovane upresňovať. Na uvedené správanie sťažovateľa ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a predovšetkým poukázal na to, že občianske súdne konanie, ktoré bez meritórneho rozhodnutia súdu prvého stupňa trvá tak dlho, ako to je v danej veci, teda 11 rokov a 7 mesiacov (aj keď sa vec nachádzala celkovo asi deväť mesiacov na odvolacom súde, čo nemožno pričítať na ťarchu okresného súdu), možno už len na základe posúdenia tohto neprimeraného obdobia považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Takáto zdĺhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate.</p> <p>Okrem uvedeného ústavný súd konštatoval, že okresný súd bol danej veci aj opakovane nečinný, a to konkrétne od 4. októbra 2006 do 2. augusta 2007 (desať mesiacov), od 18. marca 2010 do 6. júna 2011 (pätnásť mesiacov), od 24. októbra 2011 do 18. decembra 2012 (štrnásť mesiacov) a od 25. júla 2014 až do zapožičania súvisiaceho spisu, teda do 15. decembra 2015 (šesťnásť mesiacov). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne 4,5 rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy. K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Okresný súd Čadca porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.</u> <u>Okresnému súdu Čadca prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
<p>použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>prieťahy v konaní - nečinnosť</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 579/2015</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Prieťahy v trestnom konaní</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a</p>	<p>Nález - Nález</p>

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	17.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Zohľadňujúc doterajšiu dĺžku namietaného konania (vyše šesť rokov), predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prietahom, ktoré boli spôsobené najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je stranou napadnutého konania vedeného Okresným súdom Bratislava I v postavení obžalovaného z pokusu obzvlášť závažného zločinu podvodu a zločinu marenia spravodlivosti. Obžaloba bola podaná 24. apríla 2009.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd po oboznámení sa s obsahom vyžiadaného spisu okresného súdu konštatoval, že vec zo skutkového, ale ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti. Ústavný súd zastáva názor, že v okolnostiach danej veci pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe okresného súdu bolo možné postupovať tak, aby bol stav právnej neistoty sťažovateľa odstránený v primeranom čase. Ústavný súd napokon poznamenal, že ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti neargumentoval, že dôvodom doterajšej dĺžky napadnutého konania bola jeho právna či faktická zložitost'.</p> <p>2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ vo výraznej miere prispel k vzniku prietahov v napadnutom konaní. Z vyžiadaného spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ sa systematicky s poukazom na svoj zdravotný stav vyhýbal účasti na trestnom konaní pred súdom. Na účely preskúmania schopnosti sťažovateľa zúčastniť sa úkonov v trestnom konaní bolo dokonca nariadené znalecké dokazovanie, ktoré preukázalo schopnosť sťažovateľa zúčastniť sa uvedených úkonov pred súdom. K predĺženiu napadnutého konania objektívne prispel sťažovateľ i svojimi písomnými podaniami, opakovanými námietkami zaujatosti sudcu, celého senátu, ako aj mnohopočetnými doplneniami odvolania proti rozsudku vo veci samej, s ktorými sa musel okresný súd procesne vysporiadať. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania teda objektívne spôsobilo jeho predĺženie, a preto ústavný súd aj na túto skutočnosť prihliadal pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty. Ústavný súd zistil, že v doterajšom priebehu napadnutého konania sa vyskytli obdobia krátkodobej nečinnosti okresného súdu, avšak rozhodujúce pochybenie okresného súdu podľa názoru ústavného súdu spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou najmä so zabezpečením prítomnosti sťažovateľa na procesných úkonoch súdu, keď okresný súd takmer až po piatich rokoch od doručenia obžaloby vydal na sťažovateľa príkaz na zatknutie z dôvodu, že sa vyhýbal trestnému konaniu. Nesústredenost' postupu okresného súdu možno konštatovať aj v súvislosti s tým, že bez toho, aby rozhodol o vznesenej námietke zaujatosti sudcu, nariadil znalecké dokazovanie, ktoré následne krajský súd na sťažnosť sťažovateľa zrušil, alebo i v opakovanom vrátení veci krajským súdom ako predčasne predloženej na rozhodnutie o odvolaní vo veci samej z procesných dôvodov. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty</p>

	<p>účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Bratislava I prikázal vo veci konať bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 1 000 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>trestné konanie</p> <p>prietahy v konaní - nečinnosť</p> <p>prietahy v konaní - neefektívny postup</p>

spisová značka	II. ÚS 613/2015
populárny názov	Prietahy v konaní o zapltenie peňažnej sumy
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošiková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	17.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou, vychádzajúc predovšetkým z povahy veci, zo samotnej dĺžky napadnutého konania viac ako osem a pol roka, ale aj z jeho doterajšieho priebehu, uzavrel, že v namietanom konaní vedenom okresným súdom bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania o zapltenie peňažnej sumy vedeného na Okresnom súde Bratislava V v procesnom postavení odporcu. Žalobný návrh bol podaný 8. februára 2007 na Okresný súd Bratislava II. Tento súd postúpil 14. februára 2007 spis miestne príslušnému okresnému súdu.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci.</p> <p>1. Predmetom namietaného konania okresného súdu je rozhodovanie o návrhu na zapltenie peňažnej sumy z titulu neuhradenia faktúry za poskytnuté právne služby. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a ktorá nevykazuje znaky právnej zložitosti; nijaké skutočnosti nemôžu ospravedlniť neodôvodnene dlhý čas konania a rozhodovania okresného súdu (vyše osem a pol roka) bez vydania právoplatného rozhodnutia vo veci.</p> <p>2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľa ako odporcu v napadnutom konaní čiastočne ovplyvnilo doterajšiu dĺžku napadnutého konania (získovanie adresy sťažovateľa na účely doručovania mu zásielok).</p>

	<p>3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu v konaní, ktoré začalo v roku 2007.</p> <p>Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase.</p> <p>Ústavný súd zistil, že Okresnému súdu Bratislava II bol 8. februára 2007 doručený návrh navrhovateľa na začatie konania o zaplatenie peňažnej sumy, ktorý po zistení, že vo veci nie je príslušný konať, postúpil predmetnú vec okresnému súdu. Okresný súd ďalej vydal 28. mája 2007 platobný rozkaz, ktorý opakovane neefektívne doručoval sťažovateľovi. Uznesením zo 4. novembra 2011 okresný súd rozhodol o zrušení platobného rozkazu, pretože ho nebolo možné doručiť sťažovateľovi (odporcovi) do vlastných rúk. Spis bol 7. augusta 2012 prevedený do oddelenia občianskoprávne veci.</p> <p>Z chronologického prehľadu i zo samotného spisu okresného súdu vyplýva, že okresný súd doposiaľ nevykonal relevantný úkon smerujúci k zisteniu skutkového stavu, resp. k vydaniu rozhodnutia. Okresný súd nariadil pojednávanie na 4. november 2015. Sťažovateľ ospravedlnil podaním z 30. októbra 2015 (doručeným okresnému súdu 2. novembra 2011) svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní z dôvodu starostlivosti o maloletého syna a navrhol žalobu zamietnuť aj bez jeho osobnej účasti. Okresný súd prípisom z 3. novembra 2015 vyzval sťažovateľa, aby mu predložil dôkaz o tom, ako dlho trvalo jeho ošetrovanie člena rodiny, keďže to z predloženého potvrdenia nevyplývalo, a tiež postúpil spis v predmetnej veci ústavnému súdu.</p> <p>V súlade so svojou doterajšou judikatúrou, vychádzajúc predovšetkým z povahy veci, zo samotnej dĺžky napadnutého konania viac ako osem a pol roka, ale aj z jeho doterajšieho priebehu, ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Bratislava V prikázal vo veci konať bez zbytočných priet'ahov. Sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € a právo na úhradu konania.</u></p>
použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	priet'ahy v konaní - neefektívny postup

spisová značka	II. ÚS 616/2015
populárny názov	Priet'ahy v konaní o určenie vlastníckeho práva
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	21.01.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných priet'ahov.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníčkou konania o určenie vlastníckeho práva a o určenie neplatnosti zmlúv vedeného na Okresnom súde Piešťany v procesnom postavení navrhovateľky. Žalobný návrh bol podaný 11. decembra 2012 na Okresný súd Trnava. Tento súd postúpil 14. decembra 2012 spis miestne príslušnému okresnému súdu.

z odôvodnenia	<p>Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že dĺžka posudzovaného konania do januára 2013 bola po skutkovej stránke ovplyvnená nekvalifikovaným návrhom, tak ako na to poukázala aj predsedníčka okresného súdu, pričom ústavný súd na túto skutočnosť prihliadol pri úvahe o výške finančného zadosťučinenia. Neskôr však postup súdu nebol závislý od skutkovej zložitosti veci. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd už po januári 2013 nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom. Pokiaľ sťažovateľka podala vo veci nepresný žalobný návrh, v januári 2013 požiadala o právnu pomoc, a splnomocnený právny zástupca už bol súčinný s okresným súdom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatoval, že okresný súd bol v predmetnej veci od 6. júna 2013 do 10. februára 2015 jednak nečinný, alebo neefektívne činný, pretože vykonával úkony, ktoré nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. Okresný súd teda minimálne 30 mesiacov vo veci nevykonával efektívne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas napadnutého konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru. K prietahom pritom iba v počiatočnom štádiu konania došlo v dôsledku zložitosti veci (nekvalifikované podanie sťažovateľky), ale najmä v dôsledku postupu okresného súdu. Na skutočnosť, že „k prietahom zo strany súdu v predmetnom konaní došlo z dôvodu nedostatočnej personálnej obsadenosti súdu“, na ktorú v danej veci poukázala predsedníčka okresného súdu, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietáhov.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Okresný súd Piešťany porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u> <u>Okresnému súdu Piešťany prikázal konať vo veci bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	prietahy v konaní - neefektívny postup

spisová značka	II. ÚS 618/2015
populárny názov	Prietahy v exekučnom konaní
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a	Nález - Nález

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas takmer dvoch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa maloletí sťažovatelia počas napadnutého súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práva vyplývajúceho z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v exekučnom konaní. Dňa 22. februára 2013 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v exekučnej veci oprávnených sťažovateľov.
z odôvodnenia	<p>Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd predovšetkým konštatoval, že predmetom napadnutého exekučného konania je vymáhanie výživného pre maloleté deti, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že posudzovaná vec nemožno ani po skutkovej stránke, ale ani po právnej stránke považovať za vec zložitú. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu (resp. na ťarchu ich zákonnej, resp. právnej zástupkyne) pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatoval, že okresný súd bol v danej veci dlhodobo nečinný, konkrétne od 5. decembra 2013 do 22. októbra 2015 (takmer dva roky). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas takmer dvoch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa maloletí sťažovatelia počas napadnutého súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy. K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Na dôvod uvedený predsedom okresného súdu, že k zbytočným prietahom malo dôjsť v období „neprítomnosti vo veci konajúceho sudcu zo zákonných dôvodov v nepravidelných časových úsekoch“, nebolo možné ani v tomto prípade prihliadať a akceptovať ho. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil, že nedostatočné personálne obsadenie súdu (a nadmerné množstvo vecí), v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na obmedzené personálne kapacity príslušných súdov. Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri</p>

	<p>posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Okresný súd Košice II porušil základné právo sťažovateľov, aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľom priznal finančné zadostučinenie v sume každému po 1 000 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>prietahy v konaní - neefektívny postup</p> <p>prietahy v konaní - nečinnosť</p>

spisová značka	II. ÚS 642/2015
populárny názov	Prietahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy
súdca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	02.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	V uvedenej súvislosti ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že všeobecný súd vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby čo najskôr odstránil tento stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzická (alebo právnická) osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zveruje, aj vo vzťahu k súdному znalcovi.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ ako správca konkurznej podstaty je účastníkom konania o zaplatenie peňažnej sumy titulom bezdôvodného obohatenia vedeného na Okresnom súde Bratislava II. Žaloba bola podaná sťažovateľom 8. októbra 2007 na Okresný súd Bratislava I. Tento súd postúpil 24. januára 2008 spis miestne príslušnému okresnému súdu.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu označeného práva, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.</p> <p>1. Predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa ako správcu konkurznej podstaty o zaplatenie peňažnej sumy z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a aj s prihliadnutím na túto skutočnosť ju nemožno hodnotiť ako právne zložitú. Pokiaľ ide o faktickú zložitost' veci, podľa názoru ústavného súdu nemožno hovoriť o takej zložitosti veci, ktorou by bolo možné odôvodniť doterajší neprimerane dlhý čas konania okresného súdu (t. j. obdobie ôsmich rokov), po ktorom tento súd stále neprijal rozhodnutie vo veci samej. Na právnu a ani faktickú zložitost' veci nepoukázal ani okresný súd.</p> <p>2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka namietaného súdneho konania v procesnom postavení žalobcu. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľa v napadnutom konaní v zásade nemalo vplyv na doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v označenom konaní</p>

	<p>došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd zistil, že Okresnému súdu Bratislava I bol návrh s'ťažovateľa na začatie konania doručený 8. októbra 2007. Tento súd postúpil 24. januára 2008 spis miestne príslušnému okresnému súdu. Okresný súd v doterajšom priebehu konania nariadil celkovo štyri pojednávania vo veci s'ťažovateľa (19. marec 2009, 28. máj 2009, 3. december 2009 a 30. marec 2010).</p> <p>Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že so zreteľom na doterajší priebeh napadnutého konania, v ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté vo veci samej, došlo v konaní okresného súdu jeho nečinnosťou v období od 3. júla 2012 do 21. januára 2014 (približne 18 mesiacov), resp. jeho neefektívnou činnosťou v období viac ako päť a pol roka od 30. marca 2010, počas ktorého nenariadil žiadne pojednávanie vo veci, k zbytočným priet'ahom (z toho dva roky zabezpečoval vypracovanie znaleckého posudku). V uvedenej súvislosti ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že všeobecný súd vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby čo najskôr odstránil tento stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzická (alebo právnická) osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zveruje, aj vo vzťahu k súdному znalcovi. Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca pri vypracovaní znaleckého posudku. Uplatnenie námietky zaujatosti voči znalcovi a potreba o nej rozhodovať však nemôže ísť na vrub konajúcemu súdu.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</u></p> <p><u>Základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Bratislava II prikázal v konaní konať bez zbytočných priet'ahov.</u></p> <p><u>S'ťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kl'účové slová	<p>priet'ahy v konaní - nečinnosť</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na prerokovanie veci - bez zbytočných priet'ahov</p> <p>priet'ahy v konaní - neefektívny postup</p>

spisová značka	II. ÚS 668/2015
populárny názov	Priet'ahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	21.01.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností, na ktoré predsedníčka okresného súdu poukazuje, sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ľarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov.
skutkový stav a základné	S'ťažovateľka je účastníčkou konania o zaplatenie peňažnej sumy titulom

fakty	bezdôvodného obohatenia vedeného na Okresnom súde Piešťany. Sťažovateľka podala žalobu na okresný súd 3. novembra 2011.
z odôvodnenia	<p>Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali faktickej alebo právnej zložitosti napadnutého konania.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom. Je skutočnosťou, že sťažovateľka podala vo veci nepresný žalobný návrh, vzápätí však požiadala o právnu pomoc a splnomocnená právna zástupkyňa už spresnila pôvodné podanie sťažovateľky.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatoval, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nečinný v podstate celý rok 2015. Okrem toho od 28. júna 2012 až do začiatku roka 2015 bol okresný súd v danej veci neefektívne činný, pretože vykonával vo veci iba administratívne úkony (zapožičanie spisu, opatrenie o zákonnom sudcovi, zaslanie stanovísk na vyjadrenie atď., teda úkony, ktoré môže vykonať aj vyšší súdny úradník).</p> <p>Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pripomína, že nielen nečinnost', ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnost' všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.</p> <p>Okresný súd teda cca tri roky vo veci nevykonával efektívne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas napadnutého konania nachádza. K prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov konania, ale najmä v dôsledku postupu okresného súdu. Na skutočnosť, že „k prietahom zo strany súdu v predmetnom konaní došlo z dôvodu nedostatočnej personálnej obsadenosti súdu“, na ktorú v danej veci poukázala predsedníčka okresného súdu, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nebolo možné prihliadnuť ani na skutočnosti súvisiace s prípadnou disciplinárnou nezodpovednosťou zákonného sudcu, na ktoré poukázala predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Okresný súd Piešťany porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Piešťany prikázal konať vo veci bez zbytočných prietahov. Sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prietahy v konaní - neefektívny postup

spisová značka	II. ÚS 742/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	28.01.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Okresný súd teda minimálne tri roky vo veci nevykonal žiadne úkony (celkove dvadsaťdeväť mesiacov) alebo nevykonával efektívne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas napadnutého konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníčkou konania o zaplatenie peňažnej sumy vedeného na Okresnom súde Námestovo v procesnom postavení navrhovateľky. Žalobný návrh bol podaný na Okresný súd Dolný Kubín 28. júna 2007. V súvislosti s prechodom súdnictva na novozriadený Okresný súd Námestovo bola vec odovzdaná na prejednanie a rozhodnutie tomuto okresnému súdu.
z odôvodnenia	<p>Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že napriek tomu, že rozhodnutie v danej právnej veci závisí od skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti, súhlasí s účastníkmi konania, že ide „o vec, ktorá nie je právne a ani skutkovo zložitá“ (predsedníčka súdu), resp. „vec nevykazuje rysy výnimočnosti“ (právny zástupca sťažovateľky). Ústavný súd teda konštatoval, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej ani od skutokovej zložitosti veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd zo zapožičaného spisu okresného súdu zistil, že od 31. marca 2008 minimálne do 31. augusta 2010 dĺžka posudzovaného konania bola skutočne ovplyvnená zdravotným stavom sťažovateľky, ktorá opakovane požiadala okresný súd o odročenie pojednávania z dôvodu svojej práceneschopnosti, pričom dôvodnosť odročovania nariadených pojednávanií potvrdil aj ošetrojúci lekár sťažovateľky. Skutočnosť, že za uvedené viac ako dvojročné obdobie okresný súd nemohol efektívne konať, sťažovateľka, samozrejme, úmyselne nezavinila, veď išlo o jej zdravotné problémy, objektívne však túto skutočnosť nemožno pričítať ani na vrub okresnému súdu.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukázal na to, že trvanie napadnutého konania iba pred okresným súdom viac ako 7 rokov je už samo osebe neprimerané, napriek tomu, že viac ako dva roky súd nemohol vo veci efektívne konať zo zdravotných dôvodov sťažovateľky a spis sa nachádzal celkove cca päť mesiacov aj na odvolacom súde.</p> <p>Ústavný súd ďalej konštatoval, že okresný súd bol v danej veci aj opakovane nečinný, a to konkrétne od 8. novembra 2010 do 23. mája 2011 (šesť mesiacov), od 19. marca 2012 do 4. novembra 2013 (desať mesiacov) a od 10. októbra 2014 do 20. novembra 2015 (trinásť mesiacov), pričom ani úkony súvisiace s nariadením znaleckého dokazovania tiež neboli vždy efektívne. Okresný súd teda minimálne tri roky vo veci nevykonal žiadne úkony (celkove dvadsaťdeväť mesiacov) alebo nevykonával efektívne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas napadnutého konania nachádza. Na skutočnosť, že zbytočné prieťahy mali byť spôsobené aj z dôvodu nedostatočnej personálnej obsadenosti súdu, na ktorú v danej veci poukázala predsedníčka okresného súdu, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných</p>

	<p>súvislostiach viackrát vyslovil, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností, na ktoré predsedníčka okresného súdu poukazuje, sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Okresný súd Námestovo porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u> <u>Okresnému súdu Námestovo prikázal konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní - nečinnosť

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.